

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 18. prosince 2013 v Praze, v senátě složeném z předsedy Mgr. Jana Kareše a soudců JUDr. Jaroslava Cihláře a JUDr. Miroslavy Strakové, **odvolání obžalovaných JUDr. Vladimíra Chrásteckého**, nar. [REDACTED], a **JUDr. Vlastimila Matuly**, nar. [REDACTED] proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 7.8.2013, sp.zn. 1T 164/2012, a rozhodl takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. b) trestního řádu se napadený **rozsudek zrušuje v celém rozsahu** a podle § 259 odst. 3 trestního řádu se **znovu rozhoduje tak, že obžalovaní JUDr. Vladimír Chrástecký a JUDr. Vlastimil Matula jsou vinni, že**

v objektu Ministerstva spravedlnosti České republiky, Vyšehradská 16, Praha 2, obžalovaný JUDr. Vladimír Chrástecký v postavení ředitele odboru dohledu a zároveň vrchního ředitele podsekcce dohledu a justice Ministerstva spravedlnosti ČR dne 13. května 2010 obdržel k podpisu spolu se spisem č. j. [REDACTED] návrh na odložení podnětu ke stížnosti pro porušení zákona ve prospěch odsouzeného J. [REDACTED] B. [REDACTED] vypracovaný referentkou I. [REDACTED] J. [REDACTED] které byla věc přidělena vedoucím oddělení trestního přezkumu a ačkoli již dne 22. dubna 2010 podepsal v totožné trestní věci návrh na odložení podnětu ke stížnosti pro porušení zákona ve prospěch odsouzeného R. [REDACTED] T. [REDACTED] (pod č. j. [REDACTED] vypracovaný stejnou referentkou a aprobovaný ministryní spravedlnosti dne 4. května 2010) a ačkoli věděl, že věc do té doby vyřizovala kmenová pracovnice uvedeného oddělení I. [REDACTED] J. [REDACTED] nechal dne 17. května 2010 mimo obvyklý režim přidělování spisů, aniž by o tomto vyznamenal příslušného vedoucího oddělení trestního přezkumu, který předmětný návrh na odložení schválil, přidělit spis č. j. [REDACTED] stážistovi na odboru dohledu,

oddělení trestního přezkumu JUDr. Vlastimilu Matulovi, s pokynem vypracovat ve věci návrh stížnosti pro porušení zákona včetně návrhu na přerušení výkonu trestu, přičemž obžalovaný JUDr. Vlastimil Matula, poté co si ke spisovému materiálu nechal dne 2. června 2010 připojit spis č. j. [REDAKCE] týkající se odsouzeného R [REDAKCE] T [REDAKCE] ze kterého mu bylo známo, že v podstatě totožné podání ve prospěch tohoto odsouzeného již bylo odloženo, a poté co mu byl znám obsah návrhu [REDAKCE] I [REDAKCE] J [REDAKCE] na odložení podnětu ke stížnosti pro porušení zákona ve prospěch odsouzeného J [REDAKCE] B [REDAKCE] ze dne 12. května 2010, v předmětné věci navrhl dne 7. června 2010 ministryni spravedlnosti podat ve prospěch odsouzených R [REDAKCE] T [REDAKCE] a J [REDAKCE] B [REDAKCE] stížnost pro porušení zákona a současně vypracoval i rozhodnutí o přerušení výkonu trestů odnětí svobody oběma odsouzeným, ačkoli pro takový postup nebyly splněny zákonné důvody, což věděl již v době vypracovávání svého návrhu, stejně jako to věděl obžalovaný JUDr. Vladimír Chrástecký v době zadání tohoto pracovního úkolu spoluobžalovanému, a vzdor svému vědomí o nedůvodnosti propuštění odsouzených jednali s cílem tohoto propuštění obou odsouzených z věznice dosáhnout, přičemž se obžalovaný JUDr. Vlastimil Matula vůbec nezabýval argumentací [REDAKCE] I [REDAKCE] J [REDAKCE] v návrzích na odložení podnětů ke stížnosti pro porušení zákona ve prospěch odsouzených R [REDAKCE] T [REDAKCE] a J [REDAKCE] B [REDAKCE] a argumentací senátu Nejvyššího soudu ČR v rozhodnutí o dovolání odsouzených R [REDAKCE] T [REDAKCE] a J [REDAKCE] B [REDAKCE], sp. zn. 7 Tdo 37/2010 ze dne 3. února 2010 (které bylo součástí spisového materiálu), v němž předmětný soud mimo jiné konstatoval, že „soudy nižších stupňů věnovaly hodnocení provedených důkazů dostatečnou pozornost, své úvahy dostatečně odůvodnily a na základě všech souvislostí a v souladu se zásadami logiky došly ke správným skutkovým zjištěním“, a v předloženém návrhu stížnosti pro porušení zákona zamlčel skutečnost, že ve věci bylo dovolání odsouzených odmítnuto, a obžalovaný JUDr. Vladimír Chrástecký tento návrh formálně schválil a nechal předložit k podpisu ministryni spravedlnosti, přičemž oba obžalovaní předpokládali, že tento návrh ministryně bez dalšího podepíše, k čemuž také dne 8.6.2010 došlo, a v důsledku toho byli odsouzení R [REDAKCE] T [REDAKCE] a J [REDAKCE] B [REDAKCE] propuštěni z výkonu trestu odnětí svobody a utekli do ciziny, kde byli na základě mezinárodního příkazu k zatčení dne 23.5.2011 zadrženi,

t e d y : pachatelům trestného činu pomáhali v úmyslu umožnit jim, aby unikli výkonu trestu,

č í m ž s p á c h a l i : přečin nadržování podle § 366 odst. 1 trestního zákoníku,

a o d s u z u j í s e

obžalovaný JUDr. Vladimír Chrástecký;

podle § 366 odst. 1 trestního zákoníku **k trestu odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců,** jehož výkon se podle § 81 odst. 1 trestního zákoníku a § 82 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odkládá **na zkušební dobu v trvání tři let;**

podle § 73 odst. 1 za použití § 73 odst. 3 trestního zákoníku se obžalovanému dále ukládá trest zákazu činnosti, spočívající v zákazu výkonu vedoucí funkce v orgánech veřejné moci na **dobu pěti let;**

obžalovaný JUDr. Vlastimil Matula

podle § 366 odst. 1 trestního zákoníku **k trestu odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců,** jehož výkon se podle § 81 odst. 1 trestního zákoníku a § 82 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odkládá **na zkušební dobu v trvání tři let.**

Odůvodnění

I.

Dne 7.8.2013 rozhodl Obvodní soud pro Prahu 2, na podkladě obžaloby Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 2 ze dne 28.6.2012, v hlavním líčení napadeným **rozsudkem** tak, že obžalovaní JUDr. Vladimír Chrástecký a JUDr. Vlastimil Matula spáchali přečin nadřezování podle § 366 odst. 1 trestního zákoníku (TrZ), a to tím, že:

v objektu Ministerstva spravedlnosti České republiky, Vyšehradská 16, Praha 2, obžalovaný JUDr. Vladimír Chrástecký v postavení ředitele odboru dohledu a zároveň vrchního ředitele podsekcce dohledu a justice Ministerstva spravedlnosti ČR dne 13. května 2010 obdržel k podpisu spolu se spisem č. j. [REDAKCE] návrh na odložení podnětu ke stížnosti pro porušení zákona ve prospěch odsouzeného J [REDAKCE] B [REDAKCE] vypracovaný referentkou I [REDAKCE] J [REDAKCE], které byla věc přidělena vedoucím oddělení trestního přezkumu, ačkoli již dne 22. dubna 2010 podepsal v totožné trestní věci návrh na odložení podnětu ke stížnosti pro porušení zákona ve prospěch odsouzeného R [REDAKCE] T [REDAKCE] (pod č. j. [REDAKCE] vypracovaný stejnou referentkou a aprobovaný ministryní spravedlnosti dne 4. května 2010) a ačkoli věděl, že věc do té doby vyřizovala kmenová pracovnice uvedeného oddělení I [REDAKCE] J [REDAKCE] nechal dne 17. května 2010 mimo obvyklý režim přidělování spisů, aniž by o tomto vyrozuměl příslušného vedoucího oddělení trestního přezkumu, který předmětný návrh na odložení schválil, přidělit spis č. j. [REDAKCE] stážistovi na odboru dohledu, oddělení trestního přezkumu JUDr. Vlastimilu Matulovi, s pokynem vypracovat ve věci návrh stížnosti pro porušení zákona včetně návrhu na přerušení výkonu trestu, přičemž obžalovaný JUDr. Vlastimil Matula, poté co si ke spisovému materiálu nechal dne 2. června 2010 připojit spis č. j. [REDAKCE] týkající se odsouzeného R [REDAKCE] T [REDAKCE] ze kterého mu bylo známo, že v podstatě totožné podání ve prospěch tohoto odsouzeného již bylo odloženo, a poté co mu byl znám obsah návrhu I [REDAKCE] J [REDAKCE] na odložení podnětu ke stížnosti pro porušení zákona ve prospěch odsouzeného J [REDAKCE] B [REDAKCE] ze dne 12. května 2010, v předmětné věci navrhl dne 7. června 2010 ministryni spravedlnosti podat ve prospěch odsouzených R [REDAKCE] T [REDAKCE] a J [REDAKCE] B [REDAKCE] stížnost pro porušení zákona a současně vypracoval i rozhodnutí o přerušení výkonu trestů odnětí svobody oběma odsouzeným, ačkoli pro takový postup nebyly splněny zákonné důvody, přičemž se vůbec nezabýval argumentací I [REDAKCE] J [REDAKCE] v návrzích na odložení podnětů ke stížnosti pro porušení zákona ve prospěch odsouzených R [REDAKCE] T [REDAKCE] a J [REDAKCE] B [REDAKCE] a argumentací senátu Nejvyššího soudu ČR v rozhodnutí o dovolání odsouzených R [REDAKCE] T [REDAKCE] a J [REDAKCE] B [REDAKCE] sp. zn. 7 Tdo 37/2010 ze dne 3. února 2010 (které bylo součástí spisového materiálu), v němž předmětný soud mimo jiné konstatoval, že „soudy nižších stupňů věnovaly hodnocení provedených důkazů dostatečnou pozornost, své úvahy dostatečně odůvodnily a na základě všech souvislostí a v souladu se zásadami logiky došly ke správným skutkovým zjištěním“, a v předloženém návrhu stížnosti pro porušení zákona zamlčel skutečnost, že ve věci bylo dovolání odsouzených odmítnuto, a obžalovaný JUDr. Vladimír Chrástecký tento návrh formálně schválil a nechal předložit k podpisu ministryni spravedlnosti, přičemž oba obžalovaní s ohledem na předchozí zkušenosti předpokládali, že tento návrh ministryně bez dalšího podepíše, k čemuž také dne 8.6.2010 došlo, a v důsledku toho byli odsouzení R [REDAKCE] T [REDAKCE] a J [REDAKCE] B [REDAKCE] propuštěni z výkonu trestu odnětí svobody a utekli do ciziny, kde byli na základě mezinárodního příkazu k zatčení dne 23.5.2011 zadrženi.

Obžalovaný JUDr. Chrástecký byl napadeným rozsudkem za výše uvedený čin odsouzen podle § 366 odst. 1 TrZ k trestu odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 TrZ podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání tří let. Dále mu byl uložen podle § 73 odst. 1 za použití § 73 odst. 3 TrZ trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu vedoucí funkce v orgánech veřejné moci na dobu pěti let.

Obžalovaný JUDr. Vlastimil Matula byl napadeným rozsudkem za výše uvedený čin odsouzen podle § 366 odst. 1 TrZ k trestu odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 TrZ podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání tří let.

II.

Dne 7.8.2013 podal bezprostředně po vyhlášení rozsudku do protokolu o hlavním líčení obžalovaný JUDr. Chrástecký odvolání proti výroku o vině i trestu. V obsáhlém odůvodnění odvolání prostřednictvím obhájce uvedl, že napadenému rozsudku vytyká jednak neúplnost skutkových zjištění, dále nesprávnost, nelogičnost, nekomplexnost hodnotících úvah, jež byly činěny v rozporu s ustanovením § 2 odst. 5 a 6 tr.ř., z čehož pak vyplynuly nesprávné skutkové závěry, z nichž pak vycházel zcela nesprávný právní závěr o vině. Obsáhlou argumentaci odvolání proti rozsudku lze v zestručnění shrnout takto:

Rozsudek trpí závažnou vadou již v tom, že v něm – nejen ve výroku, ale i v odůvodnění – absentuje závěr o zákonné náležitosti v podobě *existence trestného úmyslu* k trestnému jednání. Soud prvního stupně se nezabýval otázkou, zda obžalovaný v době předložení obou návrhů (jednak na podání stížnosti pro porušení zákona /dále SPZ/, jednak na přerušení výkonu trestů odnětí svobody) choval úmysl umožnit odsouzeným T. [redacted] a B. [redacted] uniknout z výkonu trestu. Takové zjištění by muselo být podepřeno věrohodnými důkazy, což není.

O tom, že by obžalovaný JUDr. Chrástecký dal stážistovi JUDr. Matulovi *pokyn*, který by směřoval k vypracování návrhu na přerušení výkonu trestu, neexistuje žádný důkaz. Přitom i z výpovědí kmenových zaměstnanců ministerstva svědků B. [redacted] a J. [redacted] plyne, že pokud kdy přišel pokyn, jak postupovat a jak věc vyřídit, ten vždy přišel z *vedení ministerstva*, jehož součástí obžalovaný nebyl. Pracovníci postavení níže než ministr či jeho náměstek mohli takový pokyn vedení nanejvýš tlumočit svým podřízeným, jak tomu i dříve v agendě SPZ *nikoli neobvykle* docházelo. Pokud svědek B. [redacted] zmínil, že „předpokládal“, že v daném případě pokyn pocházel od JUDr. Chrásteckého, šlo pouze o jeho ničím nepodloženou domněnku, navíc nesouladnou se současně též vyslovenými názory svědků B. [redacted] a J. [redacted] o tom, že si myslí, že také v daném případě šlo pouze o tlumočení požadavku vedení ministerstva na způsob vyřízení věci jejich oddělením přezkumu. Nutno poukázat též na to, že ministryně JUDr. Kovářová jako dlouholetá advokátka praktikovala i v oblasti trestního práva, takže předpoklad o jejím přímém osobním zasahování do chodu oddělení trestního přezkumu není nelogický. S ohledem na svou kompetenci v odvětví trestního práva zajisté využívala svého výsostného práva a sama rozhodovala o tom, zda SPZ v tom kterém případě podá či nikoli, a zda při podání SPZ výkon trestu ve své pravomoci současně přeruší či ne. Závěr o tom, že ministryně jednala jako „živý nástroj“ v ruce odvolatele je neudržitelný, tím spíše, jestliže z její výpovědi vyplývá, že zpracované podklady četla a posuzovala, byť i s různou intenzitou dle své jiné pracovní zaneprázdněnosti. Nehledě k tomu, že takový závěr ministryni (potažmo jejího náměstka G. [redacted]) jehož prostřednictvím byla věc k ministryni postoupena) degraduje a

dehonestuje jako zkušené právníky ve výkonu jejich funkcí, o úskočném užití ministryně odvolatelem jako „živého nástroje“ (k nějakému vlastnímu prospěchu obžalovaného) nehovoří žádný důkaz: bylo naopak prokázáno, že obžalovaný neměl žádný osobní zájem na podání SPZ či na přerušení výkonu trestu odsouzených.

V této souvislosti obvodní soud opomenul povinnost vypořádat se z podnětu obhajoby s otázkou legální pravomoci ministra, včetně jeho práva do procesu vyřizování podnětu k SPZ vstoupit a požadovat na podřízených určitý způsob vyřízení daného případu, v čemž naprosto nejde o nelegální postup. K rozsudkem zdůrazňované „nestandardnosti“ ve vyřizování daného podnětu k SPZ nutno ostatně poukázat též na to, že i podle svědectví kmenových zaměstnanců ministerstva již i předtím za jiných ministrů k obdobným „nestandardnostem“ při vyřizování podnětů k SPZ docházelo, docházelo i ke zvratům v právních názorech ohledně otázky podání či nepodání SPZ, a to na základě pokynů z vedení ministerstva, resp. od samotného ministra. To ostatně dokumentuje i z důkazů vyllynuvší analogický postup, kterým jednal pozdější ministr Pospíšil, který – ač na rozdíl od ministryně Kovářové nepraktikoval v oblasti trestního práva – v jiném případě nerespektoval dokonce ani doporučení jím ustavené expertní komise a podal SPZ v neprospěch jiného odsouzeného [REDAKCE] která byla posléze rozhodnutím Nejvyššího soudu zamítnuta. V logice rozhodnutí obvodního soudu by u tohoto jednání ministra přicházela v úvahu trestní odpovědnost, což je ovšem absurdní: jestliže ministr v mezích zákona aplikoval svá oprávnění, pak jeho jednání postrádá znak protiprávnosti. Tím spíše je nemyslitelné, aby nesl trestní odpovědnost úředník ministerstva, který jednal v souladu se svými pracovními povinnostmi. Ačkoli rozsudek naznačuje, že obžalovaný spis „nebdělé ministryni“ úskočně a zlovolně podstrčil s tím, že návrh na SPZ „bez dalšího“ ministryně podepíše, nemělo uniknout pozornosti soudu ani to, že obžalovanému nebylo zaměstnavatelem vytknuto žádné pochybení v administraci předmětné věci. Podle názoru obhajoby ostatně daná záležitost vůbec nemá být řešena prostředky trestního práva, takový postup je též v rozporu s principem subsidiarity (*ultima ratio*).

Rozsudek je ve výroku o vině právně vadný nejen nesprávným opomenutím zásady subsidiarity trestního práva, ale především z hledisek *formální aplikace znaků skutkové podstaty* přečinu nadřezování. Tento přečin nemohl být spáchán zpracováním návrhu na podání SPZ či na přerušení výkonu trestu, ale pokud vůbec, tak samotným podáním SPZ, resp. rozhodnutím o přerušení výkonu trestu odnětí svobody. Jednání obžalovaných by mohlo být trestné pouze v případě, že by sami podali SPZ či učinili rozhodnout o přerušení trestu, ani jedno však neučinili a ani nemohli učinit. Rozhodnutí o podání SPZ i rozhodnutí o přerušení výkonu trestu učinila zcela v rámci své kompetence ministryně a pokyn ministryně k propuštění odsouzených z věznice na svobodu pak na příslušné listině osobně podepsal svědek [REDAKCE] B [REDAKCE]. Bylo by snad lze v teoretické rovině v případě odvolatele uvažovat o účastenství ve formě pomoci hlavnímu pachateli (jímž by z logiky věci mohla být jen ministryně), takový závěr však z důkazní situace ve smyslu rozsudku nelze učinit, není tedy ani splněna nezbytná podmínka případné trestnosti inkriminovaného jednání spočívající v akcesoritě jednání.

Soud prvního stupně opakovaně zdůrazňuje, že v celé věci se objevilo několik *nestandardností* a dostává se (např. na straně 19 rozsudku) na úroveň *téměř konspirační teorie*. Podle soudu již přidělení JUDr. Matuly na ministerskou stáž bylo přípravou trestného činu, přitom závěr o údajném „využití zkušeného soudce“ současně popírá logiku závěru o spolupachatelství obou obžalovaných. Rozsudek naznačuje v různých souvislostech možnost působení z „vedení ministerstva“, aniž udává, na které osoby z vedení tím míří. Obžalovaný

se za člena vedení ministerstva rozhodně nepovažuje, ani jím nebyl, a rozsudek nechává tuto otázku otevřenou, tedy není jasné, co měl pod zmíněnými náznaky soud vlastně na mysli.

Obvodní soud dále při hodnocení pominul zřejmé *diference v časových údajích o elektronickém pohybu spisu odsouzených* T [redacted] a B [redacted] oproti reálnému fyzickému pohybu tohoto spisu mezi kanceláři a pracovníky ministerstva. „Nestandardností“ soud neopodstatněně vyvozuje z údajů o elektronickém pohybu spisu, které však nezachycují pro posouzení věci podstatnější skutečnosti reálných časových momentů, kdy se spis k tomu či onomu aktéru případu fyzicky dostal. Přitom není bez významu, že bylo prokázáno, že ani JUDr. Chrástecký ani [redacted] B [redacted] s elektronickou verzí spisu nepracovali. Další zřejmou vadou hodnocení důkazů je, že soud sice konstatoval, že nebylo prokázáno, že by došlo k (např. přechodnému) odstranění některé dílčí části spisu v rámci jeho oběhu (např. k přechodnému vyřazení prvotního návrhu na negativní vyřízení podnětu k SPZ, aniž by o tom obžalovaný věděl), nicméně z hlediska náležitého způsobu hodnocení důkazů nutno mít za to, že takováto možnost (manipulace z obsahem listinného materiálu nějakou třetí osobou za zády odvolatele) nebyla ani důkazně vyloučena, takže bylo na místě (v logice zásady *in dubio pro reo*) upřednostnit tuto skutkovou alternativu, v jejímž světle by jakákoli konstrukce o vině JUDr. Chrásteckého nemohla připadat v úvahu. Skutkový závěr o *pokynu* obžalovaného Chrásteckého k obžalovanému Matulovi je v protikladu k zjištěním o pohybu spisů, neboť pokud by odvolatel dával nějaké přímé konkrétní pokyny JUDr. Matulovi jak a s jakým výsledkem návrh na podání SPZ vypracovat, je logické, že by mu s těmito pokyny předal přímo také dotýčný trestní spis. Ostatně závěr o existenci vydání výslovného pokynu JUDr. Matulovi odvolatelem je v rozporu i se svědectvím redaktorky časopisu [redacted] I [redacted] S [redacted] která vydání výslovného pokynu vyloučila. Skutková alternativa *konkludentního pokynu* je pak naprosto nepodložená. Lze k tomu shrnout, že absentují nejen jakékoli konkrétní důkazy k závěru o ať již výslovném či konkludentním pokynu z vůle obžalovaného JUDr. Chrásteckého k obžalovanému JUDr. Matulovi, ale absentují i vysvětlení v rozsudku, jakými úvahami obvodní soud k takovému závěru dospěl.

Závěr rozsudku o tom, že pokyn k zpracování inkriminovaných návrhů vzešel od obžalovaného JUDr. Chrásteckého, je v logickém rozporu nejen s tím, že neměl žádný osobní zájem na vyřízení věci ve prospěch odsouzených a neměl tedy ani *žádný rozumný motiv k inkriminovanému jednání* (jak ostatně vyplývá i z výsledků vyšetřování k jeho majetkovým poměrům a k jeho vztahům k dalším aktérům případu), ale je v rozporu i s obsahem podle soudu věrohodné výpovědi svědka P [redacted] (spoluvězně odsouzeného T [redacted]), že podání SPZ i přerušení trestu v jeho prospěch mělo být vybaveno přímo ministryní Kovářovou. Třeba k tomu z hlediska způsobu hodnocení důkazů zároveň vytknout, že jestliže nebyl zjištěn žádný osobní motiv obžalovaného JUDr. Chrásteckého k danému jednání, pak je zřejmé, že kruh nepřímých důkazů není uzavřen, tedy, při patřičném respektu k judikatuře týkající se náležitého způsobu hodnocení důkazů, nelze spolehlivě dovodit, že obžalovaný odsouzeným T [redacted] a B [redacted] úmyslně nadržoval. Hodnotící činnosti nalézacího soudu nutno dále vytknout, že mlčení odsouzených T [redacted] a B [redacted] v pozici svědků (ačkoli jim dokonce ani nalézací soud právo odeprání podání pravdivé svědecké výpovědi nepřiznal) soud hodnotil v neprospěch obžalovaných, opět v rozporu se zásadami korektní hodnotící činnosti.

Obvodní soud v rámci provádění i hodnocení důkazů nesprávně a chybně pominul pro rozhodnutí o vině *dvě klíčové otázky*, totiž jednak *otázku kdy odsouzení T [redacted] a B [redacted] utekli do ciziny*, jednak *otázku jak by býval o SPZ rozhodl Nejvyšší soud*, pokud by mu rozhodování o ní nebylo znemožněno. Objasněním těchto pro rozhodnutí důležitých otázek se soud prvního stupně vůbec nezabýval, byť i obhajoba uznává, že nalezení odpovědí na první

z nich je obtížné, nalezení jednoznačné odpovědi na druhou z nich pak za daného stavu věci nemožné. Otázka, kdy odsouzení uprchli do zahraničí je přitom podstatná pro činění závěru o *příčinné souvislosti* inkriminovaného jednání s inkriminovaným následkem. Lze důvodně a zcela logicky myslet, že oba odsouzení po přerušení výkonu trestu setrvali v republice k dispozici orgánům činným v trestním řízení – s vírou a opodstatněnou nadějí, že Nejvyšší soud SPZ uzná za důvodnou, tím spíše, že Nejvyšší soud nařídil v jejich věci nikoli neveřejné ale veřejné zasedání, z čehož bylo lze dle zkušeností opodstatněně usuzovat, že Nejvyšší soud rozhodne v jejich prospěch – a že k jejich útěku před dalším výkonem trestu je vedlo až svévolné rozhodnutí nového ministra spravedlnosti vzít SPZ zpět, a tím prakticky zablokovat patřičný průchod spravedlnosti. Odvolatel samozřejmě naprosto nemohl tento bezprecedentní krok zpětvzetí SPZ ministrem předjímat, takže nelze dovozovat jeho subjektivní vinu za tento vývoj a za následek v podobě reakce odsouzených na tento vývoj v podobě jejich útěku do ciziny. Ještě podstatnější však je, že vinu nelze dovozovat ani jen v objektivní rovině, neboť zde došlo k přetržení příčinné souvislosti, zcela ve smyslu všeobecně sdílených principů trestního práva, podle nichž jestliže následek významný z hlediska trestního práva způsobila jiná příčina, která zcela nahradila jednání pachatele, a tedy zapůsobila jako výlučná příčina namísto jednání pachatele, potom by nebyla splněna podmínka příčinné souvislosti mezi jednáním a následkem. Podstatná otázka, zda v rámci trestního řízení ve věci odsouzených T. a B. byl či nebyl porušen zákon, nebyla zodpovězena, a to kvůli jednání ministra JUDr. Pospíšila, který – zřejmě z důvodu vlastních politických ambicí, či ještě spíše z důvodu svého pozitivního mediálního hodnocení – vzal bezprecedentně stížnost pro porušení zákona zpět, ačkoli ji on sám nepodal, čímž zmařil možnost, aby o ní nezávislý a nestranný soudní orgán v již nařízeném veřejném zasedání během několika málo dní rozhodl. V tomto momentě bohužel otázka SPZ a přerušení výkonu trestu *přerostla do politické roviny*, ve spor dvou ministrů o přístupu k této agendě, přičemž z logiky věci měl z pozice své aktuální moci pozdější ministr navrhnout. Je však absurdní a z hlediska trestního práva nepřijatelné, aby odpovědnost za údajné pochybení nesl obžalovaný úředník.

Nutno uzavřít, že kromě existence inkriminované SPZ nebyl zajištěn jediný přímý usvědčující důkaz. Shrnutí závěrů nalézacího soudu (uvedené na stranách 17 až 21 rozsudku) je založeno toliko na hypotézách a nepodložených domněnkách, jež navíc mnohdy odporují tvrzením slyšených svědků. Koneckonců i ve smyslu aktuálního nálezu Ústavního soudu ze 7.5.2013 (sp.zn. IV. ÚS 1291/12) bylo na místě, aby byl při hodnocení dané důkazní situace náležitě aplikován princip *presumpce nevin*, resp. z ní vycházející pravidlo *in dubio pro reo*, což mělo vést k zprošťujícímu rozhodnutí. Namísto toho nalézací soud bagatelizoval obhajobu odvolatele a všechny skutkové pochybnosti shrnul do pojmu „*nestandardnost*“ (nikoli protiprávnost!), kterou vyložil k tíži obžalovaného.

Odvolatel navrhuje, aby při veřejném zasedání odvolacího soudu byli znovu vyslechnuti svědci Dr. Kolářová, B. a V. R. případně provedeny další důkazy, jež odvolací soud bude považovat za rozhodné, a poté aby byl rozsudek soudu prvního stupně zrušen a obžalovaný JUDr. Chrástěcký zproštěn obžaloby v plném rozsahu. Ve veřejném zasedání obžalovaný prostřednictvím obhájce eventuálně navrhl, aby odvolací soud případně rozsudek zrušil a odvolatele zprostil obžaloby pro nenaplnění skutkové podstaty trestného činu jednáním obžalovaného i bez navrhovaného doplnění, případně aby – pokud by snad odvolací soud měl za to, že doplnění je na místě provádět před nalézacím soudem – byla věc po zrušení rozsudku vrácena soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

Dne 7.8.2013 podal bezprostředně po vyhlášení rozsudku do protokolu o hlavním líčení **odvolání JUDr. Vlastimil Matula** do výroku o vině i trestu, neboť dle něj existují pochybnosti o správnosti skutkových zjištění (258 odst. 1 písm. c/ tr.ř.), v důsledku čehož bylo porušeno ustanovení trestního zákona, pokud byl uznán vinným trestným činem nadřování (§ 258 odst. 1 písm. d/ tr.ř.). Protože argumentace odůvodnění odvolání obžalovaného JUDr. Matuly je v největší části obdobná uvedené argumentaci odvolání spoluobžalovaného, městský soud pro stručnost co do jejího obsahu podpůrně (pokud nebude níže uvedeno jinak) odkazuje na výše shrnuté námitky spoluodvolatele, s tím, že z obsáhlého odůvodnění odvolání vypracovaného obhájcem obžalovaného JUDr. Matuly lze jakožto určitou modifikaci, resp. doplnění k výše uvedenému uvést následující:

Nalézací soud provedl všechny navrhované důkazy, jejichž obsah (v rámci popisu důkazní situace) v objektivní rovině nedezinterpretoval. Rozhodně však nelze souhlasit s tím, jaké skutkové a právní závěry z důkazů vyvodil.

Obvodní soud se nevypořádal s obhajobou obžalovaného JUDr. Matuly, který důvodně poukazoval již na závažné nedostatky svého obvinění: aby vůbec bylo lze uvažovat o nějakém zavinění obžalovaného, musí být vzhledem k povaze činnosti, kterou vykonával, jasně definováno, v čem se dopustil pochybení, resp. zda měl či neměl volnost v rozhodování, jak naloží s přiděleným spisem. Z toho, že obžalovaný zvolil jednu z *legálních variant vyřízení případu*, nelze vyvozovat jeho nelegální záměr. Ten by zřejmě mohl být prokázán pouze tehdy, pokud by jím zpracovaný návrh byl evidentně nesmyslný, právně neudržitelný a hrubě nesprávný, aby z toho mohlo být vyvozeno minimálně to, že této nesprávnosti si musel být vědom již v době zpracovávání návrhu a že tedy návrh na SPZ byl vyhotoven jen jako formální důvod návrhu na přerušení trestu. Soud opakovaně hovoří o protiprávním jednání obžalovaného JUDr. Matuly, přitom dosti jasně neuvádí, jaké „zákonné předpoklady“ svým vyřízením spisu porušil, případně z čeho je dovozována údajná povinnost či nutnost zabývat se v rámci zpracování návrhu argumentací [redacted] J [redacted] v jejím předchozím zpracování podnětu na SPZ.

Pochybení soudu spočívá také v definici skutku, jehož se měl obžalovaný dopustit, z níž vůbec nevyplývá, že by naplnil *znak úmyslu*, přitom úmyslu z povahy věci nutné společného s úmyslem spoluobžalovaného a také společného s intencí útěku odsouzených T [redacted] a B [redacted]. Jak byl skutek v rozsudku fakticky formulován, mohlo by jít o jednání v důsledku nedbalosti, případně o jednání v omylu; obvodní soud nereagoval na obhajobu, která chybnost formulace skutku v obžalobě připomínala, a to zcela v souladu s výkladovou judikaturou, jež označuje za nezákonné takové obvinění z úmyslného trestného činu, u něhož absentuje popis zavinění.

Obvodní soud se nevypořádal s námitkou, že obžalovaný konal *bona fide* a že SPZ byla důvodná, čemuž nasvědčuje nařízení veřejného zasedání Nejvyšším soudem k projednání věci, k čemuž dochází v zhruba devadesáti procentech případů u věcí, kde se Nejvyššímu soudu předběžně jeví SPZ jako důvodná. Obvodní soud se také vůbec nezabýval otázkou, zda obžalovaný při vyřizování věci prostě nemohl udělat chybu: v takovém případě bylo zásadně na nadřízených, zejména jeho přímého nadřízeného, aby případnou chybu odhalili a napravili. Přitom přímý nadřízený JUDr. Matuly s podáním SPZ i s přerušením výkonu trestu vyjádřil souhlas, ačkoli, jak nyní tvrdí, s tímto postupem nesouhlasil.

Zásadní pochybení pak tkví v tom, že mezi tím, co obvodní soud zjistil z provedených důkazů a jeho skutkovými závěry je rozpor, jehož nejmírnějším označením je extrémnost.

Soud konstruuje jakousi *spikleneckou verzi děje*, do níž zahrnuje prakticky cokoli, toliko sčítá „nestandardnosti“, aniž by posuzoval, jaký reálný vliv mohl mít na konkrétní děj obžalovaný JUDr. Matula. Z hlediska příčinné souvislosti a zavinění je kuriózní závěr o stáži obžalovaného na ministerstvu jakožto v dané souvislosti „klíčového“ oboustranného zájmu (včetně vědomí a zájmu obžalovaného na neprodleném útěku odsouzených po přerušení výkonu trestu). Soud při hodnocení „nestandardnosti“ přikázání spisu odsouzeného B [redacted] obžalovanému dává najevo, že je považuje za nelogické, resp. že dokonce přidělení věci obžalovanému (za situace, kdy již byla jednou vyřízena) vůbec nechápe. To, že soud něco nechápe, ovšem ještě neznamená, že se to v reálu nemohlo odehrát, byť i např. v důsledku špatné vnitřní organizace ministerstva či v důsledku pochybení jiných osob, případně i v důsledku úmyslu jiné osoby. Nic přitom nevypovídá o subjektivní stránce obžalovaného JUDr. Matuly k danému ministerskému postupu. Pokud soud v rozsudku dále uvádí, že „...jen stěžel si lze představit situaci, že obžalovaný JUDr. Matula, který zde měl reagovat na odložení podnětu k SPZ odsouzeného B [redacted] tj. právní názor [redacted] J [redacted] se s ním nejenže žádným způsobem nevypořádal, ale dokonce se o něm ve svém návrhu ani nezmínil“, nutno s politováním konstatovat, že jeden ze zásadních argumentů, na kterých je postaven závěr o vině obžalovaného, vychází z toho, že si soud něco nedokáže představit. To by snad ještě bylo lze akceptovat, pokud by se poukazovalo na děj naprosto absurdní, např. protože se vymyká fyzikálním zákonitostem, v daném případě však soud neuvádí – a stěžel to lze považovat za axiom – proč by se měl obžalovaný ve svém materiálu nutně vyjadřovat k materiálu, který zpracoval někdo jiný. K tomu neměl důvod, tím spíše ne, že toto jiné stanovisko [redacted] J [redacted] nemělo pro účely vypracování návrhu na podání SPZ žádný význam. Dalšími reálně myslitelnými, resp. logickými důvody pro neuvedení stanoviska [redacted] J [redacted] v elaborátu obžalovaného JUDr. Matuly může být např. i jeho úvaha, že by to bylo kontraproduktivní z hlediska úspěchu jeho vlastního názoru na věc (o jehož správnosti byl přesvědčen); důvodem mohla být jeho neochota k neshodám s kolegyní, pokud by se cítila dotčena jeho protiargumentací; důvodem mohlo být i to, že názory kolegyně jako zpracovatel zadání, jež mu bylo přiděleno, nepovažoval za natolik významné, aby je vůbec zmiňoval (k takovému postupu může přistupovat i typová ješitnost některých příslušníků právnického stavu, ve které nehodlají polemizovat s názory odlišnými od vlastních), apod. Chybou v hodnotících úvahách a závěrech soudu je tedy nikoli nemožnost určitého děje v reálně vysvětlitelné logice, ale nedostatek představivosti soudu. Z argumentace rozsudku na straně dvacáté se jeví, že pokud by na místě obžalovaného soudkyně obvodního soudu obdržela k vyřízení daný podnět k SPZ, postupovala by jinak. To je jistě její právo, nicméně to ještě neznamená, že postup obžalovaného byl chybný, nezákonný, či dokonce že směřoval k tomu, aby oba odsouzení byli nejen dočasně propuštěni, ale aby se dalšímu trestnímu řízení a výkonu trestu vyhýbali útekem do ciziny.

Pokud soud spekuluje o tom, že obžalovaný JUDr. Matula jednal účelově, aby vyhověl pokynu obžalovaného JUDr. Chrástceckého, nejen že to nemá z hlediska konstrukce jeho zavinění žádnou argumentační váhu, ale ve splnění pokynu nadřízeného, jak má předkládaný případ vyřídit, ani nemohlo jít o protiprávní jednání či dokonce o trestný čin, naopak by šlo o postup, ke kterému by byl ve svém postavení povinen. V souvislosti s údajným *jednáním na pokyn* nadřízeného ředitele odboru obvodní soud pohřichu neuvádí, co měl obžalovaný učinit, tedy např. zda byl oprávněn nadřízenému úředníkovi odmítnout zpracovat SPZ, byť mu zpracování s určitým výsledkem bylo výslovně uloženo, či jakým jiným způsobem se měl zachovat.

Při posuzování v daném případě poměrně nejednoduché *problematiky příčinné souvislosti* mezi jednáním obžalovaného a jeho úmyslem ke škodnému následku nalézací soud

zcela přehlíží, že klíčovým činitelem pro postup spisového materiálu na trase od referenta k ministryni byl svědek [REDAKCE]. B. [REDAKCE] jehož povinností nepochybně bylo materiál prostudovat a případně se vyjádřit k tomu, zda s ním souhlasí či nesouhlasí. Tento svědek jasně deklaroval, že s materiálem nesouhlasí, ale přesto jej podepsal a tedy doporučil ke kladnému vyřízení. Přinejmenším v tomto případě tedy nelze tvrdit, že by oba obžalovaní, byť to popírají, spoléhali na jen formální postup nadřízených. Svědek [REDAKCE] B. [REDAKCE] tvrdil, že podání SPZ i přerušení výkonu trestu vnímal jako zájem svých nadřízených, mezi něž JUDr. Matula rozhodně nepatřil. Tím spíše nelze konstruovat, že v důsledku nezájmu nadřízených o obsah jím komponované stížnosti došlo k tomu, že materiál takřkajíc z nepozornosti podepsali.

Nelze opomenout ani *ústavní rozměr kauzy*. Obžalovaný má nepochybně Ústavou zaručené právo na svobodu vyjadřování a šíření informací a nelze jej postihovat za samotný fakt, že má určitý názor. Postih by byl možný jen v případě, kdyby zpracovatel návrhu na SPZ pouze předstíral, že zaujal určité odborné stanovisko, avšak ve skutečnosti by měl stanovisko jiné, jež by fakticky vylučovalo možnost podání SPZ, avšak z důvodů ležících jinde by návrh na podání SPZ přesto sepsal. Muselo by být jednoznačně a nepochybně – nikoli pouhými spekulacemi – prokázáno, že zpracovatel měl vnitřní odstup, tedy že si byl vědom neexistence důvodů pro podání SPZ a přesto návrh na SPZ (zlovolně) sepsal, v naději, že bude akceptován jako důvod pro realizaci (ve skutečnosti neopodstatněného) propuštění odsouzených T. [REDAKCE] a B. [REDAKCE] z výkonu trestu. Tato mentální distance obžalovaného od výsledků zpracování návrhu nejenže nebyla prokázána, ale lze ji považovat za zcela vyloučenou. Obžalovaný jasně vysvětlil, co ho k sepsání návrhu vedlo, a jeho stanovisko nemohou zpochybnit poukazy na jakési údajně nestandardní chování či postupy někoho jiného. Z ničeho nevyplývá, že by názor, který obžalovaný JUDr. Matula vyslovil a předložil v rámci svého poradního hlasu svým nadřízeným, nebyl jeho názorem *lege artis*, takže u něj nelze dovozovat jiný úmysl než výkon předmětné činnosti s náležitou péčí.

V replice na stanovisko státního zástupce obhájce obžalovaného JUDr. Matuly ve veřejném zasedání doplnil, že sice oceňuje snahu o určitou objektivitu i na straně státního zástupce, který však v tom zvláště podstatném objektivní přec jen nebyl, neboť do svých úvah o nezohlednění výsledků dovolacího řízení v rámci zprávy obžalovaného JUDr. Matuly nezahrnul fakt, že v dovolacím řízení Nejvyšší soud trestní věc posuzuje v podstatně jiném zákonném rámci a rozsahu než je tomu v řízení o SPZ, které je budováno na jiném principu a umožňuje věc pojednat i z hledisek, které v dovolacím řízení aplikovat nelze. Jistě možno uvažovat o tom, jestli obžalovaný JUDr. Matula neměl ve svém podkladu pro ministryni z opatrnosti upozornit na fakt dovolacího řízení, nicméně ze skutečnosti, že tak neučinil, nelze vyvozovat nějaký zlovolný úmysl či záměr. Lze se děsit představy, že by lidé měli být uznáváni vinnými z úmyslných trestných činů jen proto, že si budeme myslit, že měli nějaký špatný záměr. Je tedy na místě, aby odvolací soud ve veřejném zasedání provedl důkazy přečtením protokolů o výsleších obou obžalovaných, dále svědků [REDAKCE] B. [REDAKCE] JUDr. Kovářové a [REDAKCE]. G. [REDAKCE] a po takto doplněném dokazování rozhodl tak, že napadený rozsudek se zrušuje a obžalovaný JUDr. Matula se dle § 226 písm. a) tr. řádu zprošťuje obžaloby.

Státní zástupce v rámci veřejného zasedání zejména uvedl, že s řadou momentů argumentace obhajoby, jak zazněla ve veřejném zasedání, lze do jisté míry souhlasit. Například lze uznat, že pokud je nějaký postup nestandardní, ještě to neznamená, že je špatný a zákonem vyloučený. Nicméně v daném případě soud nestandardnost dává do kontextu s dalšími skutečnostmi, z nichž vyplývá, že nešlo o vyjádření skutečného právního názoru na věc, ale o úmyslné zkreslení a zamlčení podstatných skutečností z hlediska důvodnosti podání

SPZ, a to za účelem realizace záměru na přerušení výkonu trestu odsouzených. Byť jde o případ složitější zejména z hlediska řešení otázky subjektivní stránky, jeví se, že soud prvního stupně postupoval a rozhodl v souladu se zákonem, proto je na místě, aby městský soud odvolání obžalovaných dle § 256 tr.ř. jako nedůvodná zamítl.

III.

Dne 15.10.2013 byla věc s včas podaným odvoláním obžalovaných předložena městskému soudu. **Městský soud v Praze** jako soud odvolací z podnětu podaných odvolání ve smyslu § 254 tr.ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které předcházelo, načež **dospěl k následujícím zjištěním a závěrům** (jež budou stručně a zjednodušeně shrnuty ještě v samotném závěru odůvodnění rozsudku).

Pokud jde o **procesní stránku** věci, odvolací soud nezjistil podstatné vady řízení, které by mohly mít vliv na správnost a zákonnost rozsudku a opodstatnily tak jeho zrušení ve smyslu § 258 odst. 1 písm. a) tr.ř. Ustanovení trestního řádu, jimiž se má zabezpečit objasnění věci nebo právo obhajoby nebyla v řízení porušena, dokazování bylo provedeno za aktivní součinnosti stran v úplnosti ve smyslu § 2 odst. 5 tr.ř. a ukončeno za situace, kdy již žádná ze stran doplnění dokazování nenavrhovala. Pouze z hlediska náležité rychlosti procesu (§ 2 odst. 4 tr.ř.) musel odvolací soud konstatovat průtah řízení, když mezi nápadem obžaloby k soudu a zahájením hlavního líčení uplynulo jedenáct měsíců, třeba však k tomu dodat, že k prodlužení mezi podáním obžaloby a hlavním líčením došlo převážně z objektivních příčin, v důsledku nutnosti z podnětu podání obhajoby předkládat spis jiným institucím, z důvodu žádosti obhajoby o odročení, resp. z důvodu nemoci samosoudkyně, již byla věc přidělena. Ostatně roční prodleva mezi obžalobou a hlavním líčením byla ve smyslu § 39 odst. 3 TrZ TrZ více než dostatečně kompenzována uložením velmi mírných trestů.

Návrhy obhajoby na opakování dokazování výpověďmi některých svědků v odvolacím řízení městský soud usnesením zamítl, neboť tyto důkazy byly provedeny za součinnosti stran v dostatečném rozsahu již v hlavním líčení. (Ostatně bylo zřejmé, že návrhy na opakování důkazů byly učiněny ve smyslu § 259 odst. 3 tr.ř. jen proto, aby měl odvolací soud otevřenu cestu k dílčí změně skutkových zjištění a tedy i k zproštění obžalovaných vlastním rozsudkem, jak obhajoba navrhovala.) Odvolací soud však zopakoval ve veřejném zasedání dokazování důkazem, jehož význam a hodnocení bylo v napadeném rozsudku poněkud opomenuto, a sice trestním spisem Krajského soudu v Hradci Králové ve věci odsouzených H [redacted] T [redacted] a B [redacted] (sp.zn. [redacted]), který městský soud pro rozhodnutí a pro doplnění argumentace i o vině obžalovaných považoval za zvláště důležitý, jak k tomu níže.

Pokud jde o rozsudek samotný, zejména o jeho **skutková zjištění**, pak odvolací soud neshledal důvody k pochybnostem o jejich podstatné správnosti. Skutkové závěry o pachatelství obou obžalovaných jsou jasné a úplné, jsou založeny na v hlavním líčení provedených důkazech a na jejich logickém, korektním hodnocení tzv. volnou soudcovskou úvahou ve smyslu § 2 odst. 6 tr.ř. Jestliže městský soud napadený rozsudek vzdor tomuto konstatování v odvolacím řízení vlastním rozsudkem změnil, neučinil tak pro podstatnou neúplnost či nesprávnost skutkových zjištění, ale z důvodu dílčího nedostatku v *popisu skutku*. Takovýto postup – dílčí náprava formulační nepřesnosti či nedotaženosti v tzv. skutkové větě výroku rozsudku – je v plném souladu s rozhodovací praxí odvolacích soudů i s k tomu se vztahující judikaturou vyšších soudů, podle níž je možno v odvolacím řízení odstraňovat případné dílčí nedostatky rozsudku, spočívající např. v ne dosti jasném, zřetelném či výstižném popisu skutkových okolností, které jsou významné pro dané rozhodnutí z hlediska

právního posouzení inkriminovaného jednání, zvláště pokud jde o okolnosti tvořící tzv. subjektivní stránku (k tomu např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR 7 Tz 179/99, 8 Tdo 179/2010, 5 Tdo 1138/2010, 5 Tdo 1524/2010, 5 Tdo 811/2011, rozhodnutí Ústavního soudu I. ÚS 2356/08). Byť i v daném případě okolnosti tvořící tzv. subjektivní stránku z formulace skutkové věty *implicitě* vyplývají (zejména s přihlédnutím k rozvedení skutkového děje, jak podán v odůvodnění rozsudku), třeba v zásadě před jejich nepřímým vyjádřením preferovat vyjádření přímé a explicitní. Lze v této souvislosti poznamenat, že ani v obžalobě, ani ve sdělení obvinění nešlo o takový nedostatek skutkové věty, který by ústil v nejasnost o tom, jaký trestný záměr se obviněným klade za vinu, což ostatně plyne i z obrany obžalovaných, kteří si byli od samého počátku trestního stíhání velmi dobře vědomi toho, pro jaké trestné jednání jsou obviněni.

Z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, o které důkazy své skutkové závěry obvodní soud opřel a jakými úvahami se řídil při jejich hodnocení, takže městský soud v první řadě odkazuje na tuto argumentaci. Městský soud neakceptoval odvolací námitky, že napadený rozsudek je co do verdiktu i odůvodňující argumentace nepřezkoumatelný, byť i lze do určité míry uznat, že ohledně některých sporných, zejména právních otázek či aspektů případu zůstala vysvětlující argumentace napadeného rozsudku nedotažena, resp. nedořečena. Myšlenkové postupy či úvahy, na nichž nalézací soud své rozhodnutí zakládal, jsou však z rozhodnutí dostatečně zřejmé, takže městský soud nemá důvod zrušovat rozsudek pro jeho tzv. nepřezkoumatelnost, neboť intence rozhodnutí lze v jeho vnitřní logice dostatečně jasně vysledovat i ohledně těch dílčích skutkově-právních závěrů, jež nebyly v plné šíři vyargumentovány. Odvolací soud ostatně považuje obecně za svou zákonem uloženou povinnost případné mezery v argumentaci odůvodnění napadených rozsudků z podnětu odvolacích námitek doplnit, pokud tak lze v intencích napadeného rozsudku učinit – tím spíše je-li spor o otázky povýtce právní, které jsou doménou právě soudu odvolacího –, a protože v daném případě to učinit lze, argumentaci napadeného rozhodnutí odvolací soud doplňuje o následující výklady.

Městský soud v obecné rovině předesílá, že plně respektuje zásadu, podle které je hodnocení důkazů věcí tzv. volné úvahy soudu prvního stupně, vedené podle zásad ustanovení § 2 odst. 2, 5, 6 tr.ř., nikoli věcí vlastní „přehodnocující“ úvahy soudu odvolacího. To vyplývá i z toho, že zejména v případech, kde jsou výpovědi obžalovaného a/nebo svědků, důležitou součástí důkazní situace, kdy třeba hodnotit hodnověrnost vypovídajících osob a věrohodnost jejich sdělení, hraje důležitou roli též možnost bezprostředně sledovat projevy vypovídajících, aby s přihlédnutím k těmto vjemům v jejich konkrétní podobě a nakonec i v komplexu ostatních prvků důkazní situace bylo lze zvažovat otázku pravdivosti toho či onoho sdělení, což může nalézací soud se zřetelem k zásadám bezprostřednosti a ústnosti lépe než soud odvolací posoudit. Těžiště přezkumu věci odvolacím soudem je ve formální či právní oblasti. Odvolací soud takto přezkoumává proces vedený před nalézacím soudem a jeho výstupy z hledisek platného procesního a hmotného práva. Pokud jde o oblast skutkových zjištění a s nimi souvisejících závěrů o vině, odvolací soud v rámci přezkumu posuzuje *postupy*, jimiž nalézací soud ke svým skutkovým závěrům dospěl, tedy ve světle obsahu důkazů (jež jsou fixovány ve spise) a odůvodňující argumentace rozsudku odvolací soud kontroluje, zda logika závěrů není s ohledem na obsah provedených důkazů hrubě pochybná či nepřijatelná, zda soud při hodnocení důkazní situace nepostupoval jednostranně a/nebo selektivně, zda nepominul některé důkazy, okolnosti či zřejmě souvislosti rovněž podstatné pro rozhodnutí, zda důkazy hodnotil v respektu k zásadě *presumpce nevinny* apod.

V daném případě je na místě dále konstatovat, že co do *základních momentů objektivního průběhu událostí jde o případ v podstatě nesporný*. Tak není podstatného sporu o následujících, důkazním materiálem jasně dokládaných faktech: že odsouzení T [redacted] a B [redacted] nacházející se toho času ve výkonu desetiletého trestu odnětí svobody, zaslali současně prostřednictvím svých obhájců k ministerstvu spravedlnosti podněty na podání SPZ; že oba tyto podněty byly na ministerstvu postupně přiděleny vedoucím oddělení trestního přezkumu [redacted] B [redacted] k vyřízení referentce [redacted] J [redacted] která k nim po prostudování spisového materiálu vypracovala odůvodněná negativní stanoviska, resp. návrhy na odložení podnětů k SPZ jako nedůvodných; že tato stanoviska na odložení podnětů jako nedůvodných byla v případě odsouzeného T [redacted] bez výhrad aprobována přímým nadřízeným jmenované referentky [redacted] B [redacted] a doporučena ke schválení dalším standardním instančním postupem směrem k ministryni; že referentkou [redacted] J [redacted] negativně vyřízená věc odsouzeného B [redacted] byla s následným schválením [redacted] B [redacted] ve vyšších patrech ministerské hierarchie (výše nad oddělením trestního přezkumu) zadržena a vrátila se zpět z kanceláře vrchního ředitele odboru dohledu JUDr. Chrásteckého přímo do referátu JUDr. Matuly k vyřízení, a to mimo vědomí vedoucího oddělení [redacted] B [redacted] že tehdejší stážiista na ministerstvu, trestní soudce kladenského soudu JUDr. Matula, věc obou odsouzených, oddělením trestního přezkumu i podle jeho vědomí již předtím negativně vyřízenou, vyřídil znovu, a to s opačným návrhem než referentka [redacted] J [redacted] totiž s doporučením nejen k podání SPZ ve prospěch obou odsouzených, ale současně i s návrhem, aby byl oběma odsouzeným ministryní přerušen výkon desetiletého trestu odnětí svobody, z něhož do té doby vykonali jen menší zlomek; že návrh obžalovaného JUDr. Matuly na podání SPZ ve prospěch odsouzených T [redacted] a B [redacted] a na neprodlené přerušení jejich výkonů trestů odnětí svobody pak putoval od něj vzhůru již standardním postupem po stupních služební hierarchie (vedoucí oddělení [redacted] B [redacted] – ředitel odboru JUDr. Chrástecký – náměstek ministryně [redacted] G [redacted]) a po jejich aprobaci až do podpisové knihy ministryně JUDr. Kovářové, která návrhy podřízených, tak jak jí byly předloženy, podepsala; že v důsledku tohoto v pořadí druhého, kladného vyřízení podnětu odsouzených T [redacted] a B [redacted] byli oba odsouzení z rozhodnutí ministryně propuštěni z výkonu trestu a následně – nebylo přesně objasněno jak a kdy – uprhli do vzdálené ciziny; že SPZ byla po odchodu JUDr. Kovářové z ministerstva novým ministrem JUDr. Pospíšilem vzata zpět, takže o ní Nejvyšší soud nerozhodoval; že až zhruba po roce od přerušení výkonů trestů byli na základě mezinárodní spolupráce odsouzení T [redacted] a B [redacted] zatčeni v Thajsku a vráceni zpět do výkonu trestu v České republice. Tyto základní objektivní skutkové okolnosti nejsou sporovány ani stranou obhajoby. Odvolací námitky se týkají některých jiných dílčích skutkových závěrů jakožto dle odvolatelů důkazně nepodložených, dále pak oba odvolatelé namítají nedostatek trestného úmyslu (nenaplnění znaků tzv. subjektivní stránky), jakož i nepatřičnost podřazení inkriminovaného jednání pod skutkovou podstatu přečinu nadřizování ještě i z dalších důvodů.

Významnou otázku z čí vůle, jak, proč a za jakým účelem se podnět odsouzeného B [redacted] po jeho negativním vyřízení [redacted] J [redacted] a aprobaci [redacted] B [redacted] dostala k vyřízení stážiistovi JUDr. Matulovi, vyřešil obvodní soud jasně a jednoznačně učiněným závěrem, totiž že se tak stalo z vůle JUDr. Chrásteckého; že JUDr. Chrástecký při tomto předložení věci k novému vyřízení JUDr. Matulovi nesystémově obešel mezičlánek v podobě [redacted] B [redacted] že se tak stalo proto, aby bylo dosaženo opačného výsledku vyřízení věci odsouzených T [redacted] a B [redacted] nežli navrhla referentka [redacted] J [redacted] a bez výhrad schválil [redacted] B [redacted] že se tak stalo záměrně a cíleně především za tím účelem, aby byl oběma odsouzeným z rozhodnutí ministryně přerušen výkon trestu odnětí svobody a byli tak propuštěni z věznice na svobodu, přičemž JUDr. Matula splnil toto zadání s plným vědomím všech rozhodných okolností, včetně důvodu předložení věci právě jemu za tím účelem, aby

vypracoval písemný podklad, který se bude lišit od výsledků zpracování kmenovými pracovníky ministerstva, tedy aby vytvořil podklad, na jehož základě ministryně oběma odsouzeným okamžitě přeruší výkon trestu odnětí svobody. Odvolací soud potvrzuje, že tento komplexní skutkový závěr byl vyvozen z provedených důkazů nalézacím soudem korektně vedenou volnou soudcovskou úvahou ve smyslu § 2 odst. 2, 5, 6 tr.ř., tedy logicky koherentními, přitom zároveň živoucí realitu zohledňujícími myšlenkovými postupy, které v uvedený skutkový závěr vyústily ne snad jako k jednomu z možných vysvětlení, ani jako k nejpravděpodobnějšímu z možných vysvětlení, ale jako k jedinému reálně možnému vysvětlení, jež lze z důkazů řádně vedenou soudcovskou úvahou dovodit.

Odvolací soud nepřijal skutkovou odvolací námitku obžalovaného JUDr. Chrásteckého, že on [redacted] J [redacted] vyřízený spis odsouzeného B [redacted] spoluobžalovanému JUDr. Matulovi k vyřízení s pokynem k vypracování návrhů na podání SPZ včetně návrhů na přerušení výkonů trestů ohledně obou odsouzených nepředával, resp. že jeho vlastní aktivity v tomto směru nebyla prokázána, když k vyřízení spisu spoluobžalovaným JUDr. Matulou mohli – za jeho zády a mimo jeho vědomí – působit jiní činitelé, přičemž nalézací soud tuto možnost jako reálně slučitelnou s důkazní situací při hodnocení důkazů pominul. Odvolací soud tyto odvolací námitky odmítá, neboť lze vskutku rozumně vyloučit, že by již vyřízený spis JUDr. Matulovi přidělila o své vlastní vůli některá z v rozsudku jmenovaných administrativních pracovníků ministerstva, či snad (za zády [redacted] B [redacted] přitom prostřednictvím kanceláře JUDr. Chrásteckého, avšak bez jeho vědomí a zaangażovanosti) nějaký jiný pracovník či činovník ministerstva, či snad dokonce nějaká osoba bez zaměstnaneckých či služebních vztahů k ministerstvu. Proti důkazům, ukazujícím různými způsoby z různých stran v logice věci k závěru o přidělení věci od JUDr. Chrásteckého k JUDr. Matulovi „krátkou cestou“, před obvodním soudem důvodně neobstálo popírání či zpochybňování tohoto závěru ve výpovědích obžalovaných. Nevěrohodné je tvrzení obžalovaného JUDr. Chrásteckého, že si na daný případ – v agendě jeho odboru nestandardními postupy vyřizovanou mnohamilionovou krádež profesionálně eskortované hotovosti, vymykající se z „běžných případů“ rozsahem, závažností, i nedávno předtím proběhlou širokou medializací ve sdělovacích prostředcích – a na způsob jejího vyřizování vůbec nevzpomíná. Ještě nevěrohodnější pak vyznívá zjevně vyhýbavá výpověď obžalovaného JUDr. Matuly o okolnostech, za kterých případ vyřizoval, konkrétně např. v tvrzení, že se bez jakéhokoli podnětu ze strany jiné osoby vlastní samostatnou úvahou v dobré víře „dovtípl“ – aniž přitom považoval za nutné zcela netypické opakování jednou již negativně vyřízené věci konzultovat s přímým nadřízeným [redacted] B [redacted] či jiným kmenovým zaměstnancem oddělení, aniž by se dotázal, proč byla za daného stavu prostřednictvím sekretariátu JUDr. Chrásteckého věc přidělena do jeho referátu –, že má ve věci doporučit nejen podání SPZ, ale také přerušení trestu oběma odsouzeným.

Pokud by nebylo pokynu JUDr. Chrásteckého JUDr. Matulovi, postrádalo by jednání každého z obou obžalovaných jakoukoli udržitelnou logiku: jak nestandardní „cesta“ již jednou vyřízeného spisu od ředitele odboru ke stážujícímu referentovi, tak nestandardní a především z hlediska zákona a rozumného posuzování trestních věcí flagrantně nekorektní, nesprávný způsob vyřízení věci JUDr. Matulou, přičemž třeba zdůraznit, že flagrantně nesprávný a nekorektní zejména právě v inkriminovaném *návrhu na přerušení výkonu trestů* oběma odsouzeným, jak o tom níže. Již v této souvislosti však lze pro správnost skutkového závěru o pokynu JUDr. Chrásteckého vůči JUDr. Matulovi poukázat nejen na výše zmíněnou naprosto nepřesvědčivou výpověď obžalovaného JUDr. Matuly k důvodu vypracování dílčího návrhu na přerušení výkonu trestu, ale i na to, jak podle na sobě zcela nezávislých svědků – [redacted] B [redacted] a redaktorky S [redacted] – před nimi v konfrontaci s jejich pohoršeným údivem

JUDr. Matula vysvětloval jím vypracovaný návrh na propuštění odsouzených pachatelů mimořádně velké krádeže z věznic: tím spíše, že svědci [redacted] B [redacted] a redaktorka S [redacted] pocházející z různých prostředí, na sobě nezávisle popsali, jak jim z podání JUDr. Matuly jasné vyplynulo, že konal inkriminovaným způsobem na pokyn JUDr. Chrásteckého, lze mít tento dílčí závěr soudu prvního stupně o pokynu za správný. Jestliže se obvodní soud otevřel možnosti konkludentního pokynu, byť jako méně pravděpodobné alternativě oproti pokynu výslovnému, zašel dle názoru soudu odvolacího snad až příliš daleko. (Neverbální formu pokynu nejspíše obvodní soud připustil nikoli zcela nelogickou úvahou na pozadí zjištění o netypických okolnostech zaangažování JUDr. Matuly novým /nikoli kmenovým/ vedením ministerstva ke stáži, vzdor nesouhlasu jeho domovského soudu, což v komplexu dalších zjištění implikuje předběžnou obecnou dohodu stážisty s tím činitelem z vedení ministerstva, který jej ke stáži zaangažoval /k čemuž obžalovaný JUDr. Matula opět příznačně a nevěrohodně vypověděl, že si na konkrétní podnět k nástupu na stáž již „nevzpomíná“, že bude jako stážující referent ochotným vykonavatelem zvláštních zadání vyšších činovníků ministerstva; povahu indicie pak má zjištění, že se spoluobžalovaným jej svým způsobem pojilo působení ve stejné době na pražské právnické fakultě). Způsob jednání každého z obou obžalovaných v daném okolnostním kontextu spolehlivě vylučuje možnost, že došlo k nějakému nedorozumění, nepochopení či dezinterpretaci úmyslu a jednání obžalovaného JUDr. Chrásteckého JUDr. Matulou. Pokud by JUDr. Chrástecký nesledoval úmysl odsouzeným prostřednictvím rozhodnutí ministryně přerušit odsouzeným výkon trestu, zajisté by si věc, kterou ze své vůle zcela nestandardně spoluobžalovanému „přímo bez mezičlátku podřízeného vedoucího oddělení zadal k vyřízení, „ohlídal“, a flagrantně povážlivý, smyslu zákona za daných okolností odporující návrh na propuštění odsouzených z věznic by neaproboval.

Odvolací námitku *spekulativnosti hodnotících úvah* (absence pevnosti jejich sepětí s obsahem důkazů) bere v rámci své přezkumné činnosti obecně velmi vážně, tedy ji bral velmi vážně i v tomto konkrétním případě. Z podnětu odvolání přezkoumával, zda snad důkazní situace neopodstatňovala rozumné přijetí pro některého odvolatele příznivější skutkové alternativy (byť i třeba méně pravděpodobné než byla přijata, nicméně stále ještě reálné), kterou obvodní soud v rámci svých úvah buď pominul či – např. z důvodu selektivního vytěsnění důležitých důkazních faktorů – předčasně zavrhl. Je skutečností, že zejména chybí-li k některému dílčímu skutkovému závěru přímý důkaz, otevírá se pole námitky spekulativnosti hodnotících úvah: v daném případě jde např. právě o spornou otázku pokynu JUDr. Chrásteckého JUDr. Matulovi k vypracování inkriminovaného návrhu na podání stížnosti pro porušení zákona spolu s návrhem na propuštění odsouzených z výkonu trestu. K prokazované okolnosti zda a jak proběhla mezi obžalovanými komunikace o inkriminovaném cíli, za nějž nutno pokládat především přerušení výkonu trestu odsouzeným T [redacted] a B [redacted] chybí přímý důkaz v podobě např. plného autentického doznání některého z obžalovaných anebo v podobě dokumentace této okolnosti věrohodným očitým svědkem či procesně přípustným záznamem této události technickými prostředky (videozáznamem setkání obžalovaných, záznamem e-mailové či telefonické komunikace apod.). Pokud pro určitý dílčí moment skutkového děje chybí přímý důkaz – což vůbec není v trestním řízení vzácná situace, naopak je u obviněnými popíraných dějů odehraných se bez očitých svědků a mimo dosah mikrofonů a kamer běžná –, naskytá se otázka, zda a do jaké míry lze prokazovanou událost *rekonstruovat z nepřímých důkazů a indicií*. Prokazování nějaké skutkové okolnosti z nepřímých důkazů je svým způsobem komplikovanějším myšlenkovým procesem než prokazování přímými důkazy, zároveň však obecně platí, že určitý děj lze objasnit stejně bezpečně vícero nepřímými důkazy jako důkazem přímým, ne-li dokonce ještě bezpečněji. (Např. u přímého důkazu v podobě očitého svědka může být otázka

věrohodnosti usvědčení problematizována vztahovým pozadím, možnostmi účelového či bezděčného zkreslení usvědčující výpovědi, případnými individuálními deficity svědka co do schopnosti přesně, nezkresleně, objektivně vnímat, vstřípit si a verbálně reprodukovat prokazovaný děj, nenechat se zavést k dezinterpretacím okolnostmi výsledku apod.). Specifičnost nalézání skutkových závěrů z nepřímých důkazů a indicií spočívá ovšem v nutnosti chápání jejich spojitosti: každý nepřímý důkaz, pokud je izolován a hodnocen odděleně, bez souvislosti s ostatními důkazy, dovoluje vždy několik výkladů. Usvědčující sfla nepřímých důkazů „jednoho po druhém“ může být snadno zpochybněna. Teprve ve spojitosti, v celku s jinými důkazy a indiciemi, v jejich vzájemné provázanosti a synergii, kdy harmonují mezi sebou navzájem a zároveň různými způsoby z různých stran osvědčují dokazovanou skutečnost, nabývají nepřímé důkazy a indicie na rozhodné síle. Rozumí se však, že systém či „sít“ takovéto důkazní situace k určitému prvku děje, pokud je tvořena jen nepřímými důkazy a indiciemi, musí vést k jedinému závěru a musí vylučovat rozumnou možnost jakéhokoli jiného (alternativního) závěru. V daném případě odvolací soud při zevrubné znalosti důkazní situace podle svého úsudku i přesvědčení může konstatovat, že *skutkový závěr o účelovém vyhotovení inkriminovaného materiálu obžalovaným JUDr. Matulou na pokyn JUDr. Chrásteckého* byl učiněn logickým hodnocením důkazů, nevybočujícím ze zákonných mezí tzv. volné (zajisté nikoli ve smyslu libovolné, arbitrární či spekulativní) soudcovské úvahy, takže jakýkoli podstatně jiný „hypotetický“ myslitelný závěr nutno vyloučit pro jeho zřejmou neživotnost a neslučitelnost s komplexem důkazní situace.

Pokud jde o odvolací námitku, že *obžalovaní jednali v mezích povinné úřední subordinace*, z trestně-právních hledisek se jí městský soud bude zabývat níže. Ze skutkových hledisek je v případě obžalovaného JUDr. Matuly jasné, že opravdu jednal na pokyn ředitele odboru dohledu JUDr. Chrásteckého, jak pojednáno výše. V případě obžalovaného JUDr. Chrásteckého nebylo lze ani z jeho výpovědi, ani z jiného důkazu dovést, že by jednal na pokyn nadřízeného činitele (náměstka či ministryně), tedy rozsudek implikuje dílčí závěr, že z pokynu nadřízených nejednal. Lze z podnětu odvolacích námitek jen hypoteticky uvažovat o tom, že i JUDr. Chrástecký jednal na podnět jiné osoby a že to zamlčel, např. aby někoho kryl, ostatně i v zájmu své vlastní obhajoby, podle níž vše proběhlo standardně a tak si na věc (mezi řadou obdobných) ani konkrétně nevzpomíná. Byť se dílčí úvaha o jednání JUDr. Chrásteckého na pokyn či návod jiné osoby naskýtá, chybí jí konkrétní důkazní podklad, tedy nelze ji dost dobře prezentovat jako skutkové zjištění. Nutno však zdůraznit, že i kdyby snad obžalovaný JUDr. Chrástecký k inkriminovanému jednání dostal neformální pokyn od některého z obou nadřízených stojících nad ním, stejně by jej to nezbavovalo trestně-právní viny, ani by to nemohlo významně snižovat její míru, obdobně jako jednání na jeho pokyn nezbavuje viny JUDr. Matulu (jak k tomu níže). Tím spíše by obžalovaného JUDr. Chrásteckého nezbavovalo viny, pokud by jednal na návod, přání či pokyn někoho dalšího. Viny trestným činem nadržování jej samozřejmě nezbavuje ani vydání inkriminovaného pokynu o vlastní vůli, bez návodu ze strany jiné osoby.

K oblasti skutkových závěrů napadeného rozsudku odvolací soud – po seznámení se s obsahem všech důkazů v jejich autentické podobě (nikoli tedy jen v jejich stručnějším zprostředkování rozsudkem) – uzavírá, že soud prvního stupně je vyvodil po úplně provedeném dokazování korektními hodnotícími úvahami z důkazů, aniž by se při tomto hodnocení zpronevěřil zásadě důkazního práva *in dubio pro reo*, podle níž při pochybnostech – ve smyslu zákona ovšem pochybnostech rozumně přijatelných, nikoli jen pochybnostech ryze hypotetických a efemérních, pochybnostech nesouladných s evidencí soudcovské i lidské zkušenosti a praktického, zdravého rozumu – nutno vždy upřednostnit skutkovou alternativu

obžalovanému příznivější. Proto byly –skutkové– závěry napadeného rozsudku městským soudem uznány za podstatně správné a úplné.

Již do **oblasti trestně-právní** se přezkum napadeného rozsudku posouvá odvolacími námitkami, které vytýkají *neprokázání tzv. subjektivní stránky*, resp. nedostatek úmyslného trestného zavinění obžalovaných k některým okolnostem či znakům, jež jsou pro naplnění skutkové podstaty trestného činu nadřizování nezbytné. Projednávanou právní problematiku je na místě uvést poukazem na ustanovení trestního zákoníku, která jsou pro trestně-právní posouzení věci zvláště významné:

§ 366

Nadržování

(1) Kdo pachateli trestného činu pomáhá v úmyslu umožnit mu, aby unikl trestnímu stíhání, trestu nebo ochrannému opatření nebo jejich výkonu, bude potrestán odnětím svobody až na čtyři léta; pomáhá-li však takto pachateli trestného činu, na který trestní zákon stanoví trest mírnější, bude potrestán oním trestem mírnějším.

§ 15

Úmysl

(1) Trestný čin je spáchán úmyslně, jestliže pachatel a) chtěl způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, nebo b) věděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tím srozuměn. (2) Srozuměním se rozumí i smíření pachatele s tím, že způsobem uvedeným v trestním zákoně může porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem.

§ 112

Opomenutí

Jednáním se rozumí i opomenutí takového konání, k němuž byl pachatel povinen podle jiného právního předpisu, úředního rozhodnutí nebo smlouvy, v důsledku dobrovolného převzetí povinnosti konat nebo vyplývala-li taková jeho zvláštní povinnost z jeho předchozího ohrožujícího jednání anebo k němuž byl z jiného důvodu podle okolností a svých poměrů povinen.

§ 12

Zásada zákonnosti a zásada subsidiarity trestní represe

(1) Jen trestní zákon vymezuje trestné činy a stanoví trestní sankce, které lze za jejich spáchání uložit. (2) Trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu.

K hodnocení *otázky úmyslného zavinění* třeba v obecné rovině předeslat, že okolnosti tvořící tzv. subjektivní stránku, tedy vnitřní, mentální obsah, kterým je neseno či provázeno inkriminované jednání – nejen aktivní konání, ale i opomenutí ve smyslu § 112 TrZ, tedy i nekonání tam, kde byla zákonná a/nebo přirozená povinnost jednat, včetně např. povinnosti postavit se v rámci vlastních možností a sil na odpor návodům k protiprávnímu či dokonce kriminálnímu jednání – nelze dost dobře poznat bezprostředně. Vnímání, představy, pohnutky, cíle jednajících osoby, což jsou psychické, nehmotné faktory, jež unikají přímému smyslovému pozorování, je nutno pečlivě objasňovat *nepřímou*, jejich logickým vyvozením z objektivních skutečností. Patří zajisté k osvědčeným soudcovským, ostatně i obecně lidským poznatkům, že o „pravých úmyslech“ jednajícího člověka svědčí – věrněji než jeho vlastní vysvětlení a sebeinterpretace – jeho skutky, jeho činy, jeho chování, nazírané v kontextu relevantních okolností, v logickém vývoji a v souvislostech, s možným přihlédnutím k dalším dostupným poznatkům, jež charakterizují např. i osobnostní profil, resp. mentální a morální potenciál jednajících osoby.

O úmyslu obžalovaných přičinit se svým vlastním volným jednáním, aby byl odsouzeným T [redacted] a B [redacted] přerušen výkon trestu, hovoří nepřímou, ale velmi výmluvně jejich jednání, jímž ve vzájemné souhře docílili změny původního, referentkou [redacted] J [redacted] vypracovaného a vedoucím oddělení trestního přezkumu [redacted] B [redacted] bez výhrad schváleného návrhu na odložení – ostatně co do obsahu i díky takřka zcela

shodných – podnětů odsouzených na podání SPZ. Obvodní soud – v rámci svého hodnocení – poukazuje na „řadu nestandardností“ v postupu vyřizování inkriminované věci obžalovanými úředníky jakožto na konkrétní okolnosti, v jejichž světle se jednání i úmysly obou jeví jako nepochybně trestné. Odvolatelé proti takové argumentaci brojí, odvolací soud však akceptuje závěry o důkazním významu „nestandardností“ při vyřizování inkriminovaného případu. Protože napadený rozsudek tyto „nestandardnosti“ – jež mají povahu více či méně silných nepřímých důkazů, resp. indicií, které jasně poukazují na nesprávné, nedůvodné, nezákonné vyřízení podání odsouzených T [redacted] a B [redacted] (vědomím i vůlí obžalovaných kryté) – velmi podrobně a pečlivě vyjmenovává a pojednává, odvolací soud na příslušnou pasáž rozsudku na straně sedmnácté až jednadvacáté odkazuje, přičemž k tomu z podnětu odvolacích námitek, s odkazem na již výše naznačený výklad k hodnocení nepřímých důkazů, dodává, že netřeba polemizovat s námitkami odvolatelů, že z žádné jednotlivé „nestandardnosti“ jejich vina nevyplývá. Odvolací soud souhlasí s tezí, že pro každou z „nestandardností“ lze nalézt logické vysvětlení dobře slučitelné s nevinou odvolatelů. Vytržena z kontextu může být každá jednotlivá indicie s přijatelnou logikou označena za nevýznamnou, nerelevantní, o vině obžalovaných nic nevypovídající; avšak v jejich součtu, přesněji v jejich součinu, v jejich současném zasazení do konkrétního kontextu daného případu, vzniká velmi významná synergie průkaznosti důkazních prvků, jež by každý jednotlivě sám o sobě (bez přidané hodnoty vzájemně podpůrného, resp. co do významu vzájemně posilujícího efektu) jako důkaz o vině obžalovaných neobstál.

Důležité je však zároveň znovu konstatovat, že *pouze na rozsudkem vytčených „nestandardnostech“ závěry o vině obžalovaných nespočívají*. Odvolací soud z podnětu obou podaných odvolání uznává *relevanci přezkumu zásadní skutkově-právní otázky, totiž zda za daných okolností byly či nebyly splněny zákonné důvody k podání SPZ, zejména pak k okamžitě vykonatelnému přerušení výkonu trestu odnětí svobody odsouzeným T [redacted] a B [redacted] rozhodnutím ministryně*. K této pro rozhodnutí významné problematice případu obhajoba namítá – s poukazem na ustanovení § 266 až § 276 trestního řádu o stížnosti pro porušení zákona v tehdy platném a účinném znění –, že zákon ministrowi umožňoval jak podání SPZ ve prospěch odsouzených, tak v návaznosti na to i jejich propuštění z výkonu trestu. Jestliže tedy ministrowi bylo toto právo legálně dáno, nelze jeho realizaci spáchat trestný čin, a tím méně může být trestný čin spáchán podřízenými pracovníky ministra, pokud v dobré víře ministru učinění legálních rozhodnutí doporučili. Ze strany obhajoby k tomu v replice na stanovisko státního zástupce ve veřejném zasedání navíc zaznělo, že i kdyby snad v situaci obžalovaného JUDr. Matuly kterýkoli jiný referent nebo soudce nebo státní zástupce podnět k podání SPZ vyhodnotil jako jasně nedůvodný, tak ve skutečnosti, že JUDr. Matula jako stážista na ministerstvu dle svého právního názoru a přesvědčení posoudil otázku podání SPZ jinak, nemůže tkvít žádná trestní odpovědnost, *nota bene* za spáchání *úmyslného* trestného činu nadřování. Pokud by tomu tak bylo, pak by dle obhajoby ve stejné logice musel být trestný např. soudce, který – jak jsme toho nezřídka v trestním řízení svědky – s odkazem na své hodnocení, na své přesvědčení či na správnost svého právního názoru zproští obžalovaného obžaloby, někdy dokonce i opakovaně při nerespektování právního názoru vysloveného v kasačním rozhodnutí, jímž nadřazený soud předchozí zprošťující rozsudek v téže věci zrušil. Stavět za takové rozhodnutí prvostupňového soudce k trestní odpovědnosti pro úmyslný přečin nadřování nikoho rozumně uvažujícího nenapadne, přestože v porovnání s jednáním obžalovaného JUDr. Matuly by pro takový postup bylo lze shledat podstatně reálnější důvody. V dané věci obžalovaného JUDr. Matuly se jeho vina dovozuje z toho, že při svém vyřizování věci na ministerstvu nerespektoval právní názor Nejvyššího soudu ve věci odsouzených T [redacted] a B [redacted] vyslovený neadresně a nezávazně na okraj v odůvodnění dovolacího rozhodnutí, naproti tomu v soudním trestním řízení

mnohdy jak řečeno soudce věc posoudí ve prospěch obžalovaných i proti závaznému názoru nadřízeného soudu v kasačním usnesení, jímž byl zprošťující rozsudek jako nesprávný zrušen, což je mnohem povážlivější. Nad to je třeba mít na mysli, že zatímco v dovolacím řízení se Nejvyšší soud skutkovými otázkami z definice nezabývá, v rámci řízení o stížnosti pro porušení zákona se jimi k poukazům stěžovatele na nezákonný způsob hodnotící činnosti zabývat musí.

Odvolací soud vak tuto argumentaci obhajoby nepřijímá, nepřijímá mínění, podle něhož by se řešení nastolené otázky zákonných důvodů k podání SPZ, a zejména k propuštění odsouzených z výkonu trestu, mělo vyčerpávat úvahami jen z formálně-procedurálních hledisek. Pro správné posouzení nutno případ uchopit v jeho konkrétní rovině. Nutno posuzovat nejen otázku, zda, resp. v jaké míře bylo jednání obžalovaných, jež vedlo ke škodnému následku, *obecně či abstraktně* v přípustných mezích procedurálních zákonných regulí, ale zároveň i otázku, nakolik byl inkriminovaný písemný podklad, navrhuující okamžité propuštění odsouzených z výkonu trestu – protože to je, oč zde nejpodstatněji jde – v daném konkrétním případě věcně důvodný, nakolik byl v souladu se smyslem zákona, s profesně-etickými maximy, jimiž je výkon trestní spravedlnosti nesen (jak jsou ostatně i vtělena do ustanovení § 1 tr. ř. o účelu zákona, resp. § 2 tr.ř. o základních zásadách trestního řízení), nakolik byl v souladu s principy rozhodování či posuzování trestních věcí *bona fide a lege artis*, tedy s principy náležitě korektního a poctivého konání právnický vzdělané úřední osoby při výkonu její pravomoci, v daném případě poctivého konání ministerského úředníka činného na poli veřejných zájmů.

Ostatně ani strana obhajoby se tomuto důležitému aspektu věci nemohla dost dobře vyhnout, jak vyplývá nepřímo z jejího argumentu, že obžalovaní jednali při vyřizování daného případu *v dobré víře*, korektně, v rámci *reálné* možnosti při vyřizování dané úřední záležitosti jednat podle svého odborného názoru i lidského přesvědčení tím či oním – v obou případech trestním řádem připouštěným – způsobem, že jednali bez jakéhokoli úmyslu či motivace porušit zákonem chráněné zájmy. Není v této souvislosti zcela nerelevantní argument obhajoby, že *nelegální záměr* zpracovatele inkriminovaného návrhu na podání SPZ, resp. na přerušení výkonu trestů odsouzených „by zřejmě mohl být prokázán pouze tehdy, pokud by (obžalovaným JUDr. Matulou) zpracovaný návrh byl evidentně nesmyslný, právně neudržitelný a hrubě nesprávný“ (příčemž by si této hrubé nesprávnosti již v době zpracovávání návrhu zároveň zpracovatel musel být vědom a být i s eventuálními škodnými následky srozuměn). Rovněž není zcela nerelevantní další obdobný argument obhajoby, poukazující na ústavní rozměr kauzy v podobě práva na svobodné vyjadřování vlastních názorů, podle něhož „postih by byl možný pouze v případě, kdy by zpracovatel (inkriminovaného návrhu) pouze předstíral, že zaujal určité stanovisko, avšak ve skutečnosti by měl stanovisko jiné, které by fakticky vylučovalo možnost podání SPZ“.

Obvodní soud zcela zřejmě dospěl nejen k závěru, že inkriminovaný návrh na podání SPZ, ale zejména na přerušení výkonu trestu byl v daném konkrétním případě odsouzených T [redacted] a B [redacted] z hlediska objektivního profesionálního přístupu hrubě věcně nesprávný, právně neudržitelný, lze říci „nesmyslný“, ale současně i k závěru, že oběma obžalovaným nepochybně byla hrubá nesprávnost, jakož i nesouladnost inkriminovaných návrhů s literou a duchem zákona zřejmá, stejně jako jim neunikalo, že se jejich přičiněním pravomocně odsouzení T [redacted] s B [redacted] dostanou z výkonu trestu na svobodu, a přesto svým konáním k poškození zájmů chráněných zákonem (zájmů na náležitě striktním postupu vůči k nepodmíněným trestům odnětím svobody odsouzeným pachatelům zvláště závažné zločinné činnosti) působili. Obvodní soud tento svůj základní závěr opírá o dílčí formulaci odůvodnění

usnesení Nejvyššího soudu - z 3.2.2010 - ve věci - T [redacted] a B [redacted] (citovanou - ve výroku - napadeného rozsudku), dále o nepřímé důkazy v podobě „nestandardností“, jež vyřizování případu JUDr. Chrásteckým, potažmo JUDr. Matulou provázely. To je pro vyvození závěrů o účelově záměrném, z hlediska práva nekorektním návrhu postupů, jak jej vypracoval JUDr. Matula na pokyn JUDr. Chrásteckého, podstatné, a logiku tohoto způsobu skutkově-právního hodnocení městský soud, jak již řečeno, uznává za správnou. Rozhodně však není od věci zabývat se inkriminovaným jednáním obou v rámci výkonu úřední pravomoci konajících právníků pečlivě i se zřetelem k onomu základnímu listinnému materiálu, který měli při svém konání k dispozici, tedy *ve světle obsahu obsáhlého spisu Krajského soudu v Hradci Králové sp.zn. [redacted]* a *ve světle obsahu souběžně vypracovaných podnětů odsouzených T [redacted] a B [redacted]* k podání SPZ. Městský soud se důkladně seznámil s tímto listinným důkazním materiálem a ve zřejmé shodě se závěrem nalézacího soudu dospěl i na základě tohoto důkazního listinného materiálu k závěru, že *zjevně, evidentně* neexistovaly důvody k podání SPZ z tvrzeného důvodu neúplného a nekorektního způsobu hodnocení důkazů, který by svévolností vykročil za zákonné limity volné soudcovské úvahy ve smyslu § 2 odst. 2, 5, 6 tr.ř. a mohl tak vést k nesprávně zjištěnému skutkovému stavu věci. Tím méně mohly existovat reálné důvody pro neprodlené přerušení výkonu trestů odsouzeným. Přitom ani zdaleka nešlo o případ hraniční, tedy takový, u něhož by bylo lze uznat, že by významnější zlomek náhodně vybraných právníků mohl důvody k podání SPZ, *nota bene* k přerušení výkonu trestů ještě před rozhodnutím Nejvyššího soudu *bona fide* a *lege artis* shledat. Odvolací soud zajisté v této věci nemůže jít do detailů důkazní situace v trestní věci „H [redacted] a spol.“, které jsou ostatně pojednány na mnoha stranách rozsudků nalézacího a odvolacího soudu v dané závažné trestní kauze, kterou řešil v první instanci Krajský soud v Hradci Králové, nicméně konstatuje, že otázce věrohodnosti, resp. verifikace výsledné výpovědi odsouzeného H [redacted] (řidiče speciálního vozu přepravujícího v režii bezpečnostní firmy milionové finanční hotovosti, který zprvu vinu popíral a uváděl nevěrohodné verze, posléze se však plně doznal a ze spolupachatelství pravdivou výpověď usvědčil T [redacted] a B [redacted]) byla věnována ze strany nalézacího soudu i odvolacího soudu enormní procesně-důkazní, hodnotící i písemně argumentační pozornost. Výsledná - třeba zdůraznit, že velmi zevrubná, plastická, co do obsahu i díkce dle všeho autentická - výpověď odsouzeného H [redacted] o kvalifikované přípravě a plánování inkriminované akce s kamarády T [redacted] a B [redacted] byla jasným důkazním základem pro vyvození, že právě dva jmenovaní (nikoli přitom nutně pouze oni dva) předem domluvenou akci krádeže mnohamilionové hotovosti zrealizovali za situace, kdy odsouzený H [redacted] jako řidič nechal podle domluvy na předem určeném místě auto s balíky peněz v přepravním prostoru záměrně odemčené a bez dozoru, aby pachatelům umožnil přístup k eskortované velké finanční hotovosti. Hodnocení kontroverzní důkazní situace bylo velmi podrobně pojednáno jak v obsáhlém rozsudku nalézacího Krajského soudu v Hradci Králové, který se v odůvodnění konkrétně a vyčerpávajícím způsobem vypořádal s obrannou argumentací spoluobžalovaných T [redacted] a B [redacted] tak i v obsáhlém rozsudku Vrchního soudu v Praze, který se v rozsudku vypořádal konkrétně a vyčerpávajícím způsobem s odvolacími námitkami. Ústřední otázku věrohodnosti jediného *přímého* důkazu o vině obviněných T [redacted] a B [redacted] (výpovědi spoluobžalovaného H [redacted]) soudy obou stupňů vážily mnohostranně jak analýzou podrobných výpovědí obviněného H [redacted] k vlastním inkriminovaným skutečnostem i k okolnostnímu a vztahovému pozadí krádeže milionů (zajisté i s posouzením důvodů, kterými H [redacted] vysvětlil změnu své původní vinu popírající výpovědi), tak i ve světle důkazů nepřímých a prostředecných. Oba soudy v reakci na obranu obviněných T [redacted] a B [redacted] uvedly konkrétní důvody, proč jejich argumentace, že H [redacted] je ze spolupachatelství obvinil křivě, neuspěly. Městský soud v Praze se po prostudování nejen podrobných argumentací rozhodnutí krajského a vrchního soudu v trestní věci H [redacted], T [redacted] a B [redacted], ale i po prostudování podstatných částí tohoto trestního spisu

██████████ který zahrnuje více než tři tisíce stran – koneckoneců i to, vedle maximální závažnosti daného kriminálního případu, svým způsobem dokládá, že vskutku nešlo o věc orgány činnými v trestním řízení odbytou, vyřizenou šmahem – naprosto ztotožňuje se závěrem obvodního soudu, že z hlediska odborného právního náhledu na věc za stávající důkazní situace nemohl být rozumně shledán reálný důvod ani jen k podání stížnosti pro porušení zákona ve prospěch pravomocně odsouzených T██████████ a/nebo B██████████ ze strany ministerstva spravedlnosti, natož k mimosoudnímu přerušení jejich výkonu trestu. Ostatně názor Nejvyššího soudu na otázky úplnosti a hodnocení dokazování vyplývá jednoznačně a explicitně z konstatování Nejvyššího soudu v odůvodnění jeho rozhodnutí z 3.2.2010, Tdo 37/2010, které měli obžalovaní k dispozici, jímž byla zamítnuta dovolání odsouzených T██████████ a B██████████ podle něhož „...z trestního spisu je zjevné, že soudy nižších stupňů věnovaly hodnocení provedených důkazů dostatečnou pozornost, své úvahy dostatečně odůvodnily a na základě všech souvislostí a v souladu se zásadami logiky došly ke správným skutkovým zjištěním; Nejvyšší soud sdílí názor odvolacího soudu, který v odůvodnění rozsudku uvedl, že skutková zjištění soudu prvního stupně jsou správná, mají oporu v řádně provedených důkazech a že z těchto skutkových zjištění soud prvního stupně dovedl správné právní závěry.“

Námitku odvolatelů, že zpětvzetím SPZ ministrem Pospíšilem byla nenávratně zmařena možnost zjištění, zda by Nejvyšší soud stížnosti ministryně Kovářové vyhověl či nikoli, obvodní soud zřejmě řešil v modu posuzování tzv. předběžných otázek dle § 9 odst. 1 tr.ř. Předběžnou (prejudiciální) otázkou se rozumí otázka, která sama o sobě není předmětem prováděného řízení, avšak její vyřešení je předpokladem rozhodnutí o vlastním předmětu řízení. Podle ustanovení § 9 odst. 1 tr.ř. „*Orgány činné v trestním řízení posuzují předběžné otázky, které se v řízení vyskytnou, samostatně; je-li tu však o takové otázce pravomocné rozhodnutí soudu nebo jiného státního orgánu jsou orgány činné v trestním řízení takovým rozhodnutím vázány, pokud nejde o posouzení viny obviněného.*“ Také odvolací soud danou otázku posoudil zcela jednoznačně tak, že zákonný důvod pro podání SPZ ve věci odsouzených T██████████ a B██████████ nebyl, tedy by ji Nejvyšší soud jako nedůvodnou zajisté zamítl. Lze k tomu poznamenat, že v rámci mimořádného řízení o SPZ Nejvyšší soud vlastní hodnotící činností nepřehodnocuje skutková zjištění učiněná v nalézacím a odvolacím řízení, ale posuzuje z hledisek případné *nezákonnosti* hodnotící práci nižších soudů. Je tedy naprosto zřejmé, že Nejvyšší soud by v souladu se svým již dříve v této trestní věci explicitně podaným názorem na věc, jak výše citován, musel zamítnout SPZ jako nedůvodnou dle § 268 odst. 1 písm. c) trestního řádu.

K argumentaci odvolatelů, že inkriminovanou SPZ podanou ministryní Kovářovou ve věci T██████████ a B██████████ lze mít přinejmenším za stejně oprávněnou jako SPZ ministra Pospíšila v notoricky známém „tykadlovém“ případě, kterou tento ministr podal vzdor opačnému názoru jeho poradní komise, přičemž SPZ pak dokonce Nejvyšší soud zamítl jako nedůvodnou, aniž někoho napadlo případ SPZ ministra Pospíšila – na rozdíl od případu SPZ ministryně Kovářové – kriminalizovat, odvolací soud uvádí. Tyto poukazy jsou v několikerém ohledu nepřipadné, a to zvláště proto, že v případě ministra Pospíšila

- šlo o SPZ podanou právě a jen z autentické vůle ministra na základě jeho právního názoru, který v rámci své kompetence vzdor opačnému doporučení odborných pracovníků prosadil a k němuž se otevřeně hlásil;
- šlo o věc ohledně nejjednodušší, do ústavně-právní či politické roviny zasahující hmotně-právní otázky trestního práva;
- šlo o SPZ podanou v neprospěch obviněného, a zejména

—podřízených, a to tím spíše, že listinný materiál na cestě od referenta proběhl instanční cestou— a tedy kontrolou na stupních vedoucího oddělení, ředitele odboru a náměstka, kteří jej bez námitek připodepsali. Lze ostatně na okraj v této souvislosti zmínit, že trestní oznámení v této věci bylo původně podáno právě na samotnou ministryni a že na základě tohoto trestního oznámení bylo provedeno rozsáhlé policejní šetření právě i k jejímu konání v daných souvislostech, k jejím majetkovým a dalším poměrům a stykům, avšak výsledky šetření neopodstatňovaly ani jen sdělení obvinění její osobě.

K související odvolací námitce, že ministryně, která rozhodnutí o přerušení výkonu trestů učinila, tak mohla dle své vůle rozhodnout, neboť jí k tomu zákon opravňoval, lze uznat, že ministryně takto dle své skutečné vůle skutečně ve smyslu tehdejšího procesního ustanovení § 275 odst. 4 tr.ř. rozhodnout mohla – riskujíc takovým zjevně nepatřičným rozhodnutím o propuštění pachatelů velké krádeže politické, případně i trestněprávní následky –, pokud by to ovšem skutečně chtěla učinit. Ministryně to však ve skutečnosti učinit nechtěla, jak z její výpovědi a dalších prokázaných souvislostí zjistil obvodní soud. Ministryně pouze podepsala, bez vědomí o konkrétní povaze případu, jí k podpisu předložený návrh, neboť neměla čas ani vůli zabývat se detailně problematikou jednotlivých případů agendy SPZ ve věcech trestních (což ani nebyla její právní specializace), takže předkládané návrhy podepisovala v podpisové knize v důvěře, že její podřízení konají legálně a věcně správně. Skutečnost, že byla ministryni v podkladových materiálech přičiněním obžalovaných zamlčena naprosto zjevná problematičnost a malá naděje úspěchu podání SPZ, a že – *nota bene* když jí bylo zároveň podstrčeno k podpisu ono ještě povážlivější rozhodnutí o okamžitém propuštění odsouzených – nebyla *nepřehlédnutelným, nepominutelným způsobem* informována o tom,

- že jde o předtím široce medializovaný případ krádeže sedmdesáti čtyř milionů korun ze speciálního transportu;
- že pachatelům, jež zároveň s podáním SPZ propouští na svobodu, byly uloženy desetileté tresty, z nichž nemají ještě ani jen polovinu odpykány;
- že v dovolacím řízení Nejvyšší soud ve svém usnesení uvedl, že dokazování před odsouzením tří pachatelů bylo provedeno řádně a úplně a skutková zjištění jsou správná;
- že kmenová referentka a kmenový vedoucí oddělení trestního přezkumu předtím podněty k podání SPZ vyhodnotili jako zcela nedůvodné,

umožňuje za dané důkazní situace ve spojení se svědeckou výpovědí dotčené ministryně učinit skutkově-právní závěr, že byla jednáním obžalovaných prakticky podvedena, neboť jí byly úmyslně – se záměrem, aby se tak zjevně ošemetnou a ožehavou záležitostí nezabývala – zamlčeny podstatné informace, které by zajisté nutně potřebovala pro své rozhodnutí, pokud mělo být autentickým projevem její vůle a nikoli jen spolehnutím se na korektnost práce podřízených.

Dále však třeba k odpovědi na odvolací námitku nesplnění podmínky akcesority účastenství doplnit, že i pokud by tomu bylo tak, že by obžalovaní inkriminovaným způsobem jednali na pokyn jim nadřízené ministryně či jejího náměstka (a zůstalo to neodhaleno), ani pak by se zásada akcesority účastenství v jejich prospěch neuplatnila: jejich vina by v takovém případě byla „akcesoricky“ odvozena od viny „hlavního pachatele“ (která by byla dána, třebaže nebyl v trestním procesu odsouzen). Pokud ovšem by bylo lze vůbec otázku účastenství v obecné formě pomoci dle § 24 odst. 1 písm. c) TrZ u přečinu nadržování uvažovat, když speciální normou § 366 TrZ je nadržující jednání explicitně definováno jako jednání pomocné. Shrnuto, i v případě eventuality, že obžalované k inkriminovanému jednání někdo nějak pohnul (navedl, zlákal, přemluvil, uplatil apod.), by ve vzájemném vztahu mezi

všemi osobami trestně součinnými k způsobení daného škodného následku nešlo ani o účastenství, ani o souběžné pachatelství, ale o spolupachatelství, jež v sobě zahrnuje organizátorství, návod i pomoc. Šlo by o spolupachatelství, i kdyby snad některé články případného řetězce pachatelů o povaze spolupachatelství některých jiných osob konkrétně nevěděly.

Jedním z dílčích argumentů obhajoby v této souvislosti bylo, že pokud nebylo zcela vyloučeno, že jednali na pokyn služebně nadřízené osoby (což je ostatně JUDr. Matulovi vzdor jeho odmítání této okolnosti dokonce rozsudkem výslovně kladeno za vinu), pak tak byli *povinni jednat v rámci služební subordinace*, když příkaz k danému způsobu vyřízení věci přišel „shora“ z vedení ministerstva, jak to ostatně svým způsobem vyznívá z výpovědi do fungování ministerstva zasvěcených svědků [redacted] B [redacted] a [redacted] J [redacted]. Jestliže tedy obžalovaní jednali na příkaz či na pokyn nadřízeného činitele v rámci plnění svých pracovních či služebních povinností, pak jim nelze připisovat žádné protiprávní jednání, tím spíše nelze plnění právní povinnosti v rámci služební subordinace kriminalizovat. Ani tuto argumentaci městský soud nepřijal. Jestliže ministerská úřední osoba v postavení ředitele odboru, resp. v postavení referenta jedná vědomě ve prospěch zjevně nekalých, protiprávních zájmů, nemůže ji v případě daných parametrů vyvinít ani poukaz na vykonávání povinností z pokynu služebně nadřízené osoby – ledaže by tak činila v krajní nouzi ve smyslu § 28 TrZ, podle něhož: „(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem. (2) Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“ Nedostatek jednání v krajní nouzi je v daném případě u obou obžalovaných s ohledem na okolnosti naprosto zřejmý, takže městský soud nepovažuje za nutné to do podrobností rozebírat. Stačí poukázat na to, že každý z obou obžalovaných měl velmi dobrou možnost – pokud by náležitě preferoval zákonnost, korektnost a poctivost výkonu své pravomoci před aktivně přičinlivým přitakáním zjevným nepravostem, před obavami, že se snad znelíbí nadřízenému či kolegovi apod. – odmítnout smyslu zákona odporující zadání splnit, tím spíše, že ministr ke svému rozhodnutí o podání SPZ (potažmo o propuštění odsouzených) doporučení podřízených pracovníků nepotřeboval, jak plyne z logiky věci a jak též v praxi předvedl krátce poté ministr Pospíšil v případě SPZ ve věci „tykadel“, na který pro srovnání poukazovala obhajoba. Ministerský úředník – pokud by byl postaven před tak povážlivý pokyn jako bylo vypracování návrhu na SPZ a současně propuštění odsouzených T [redacted] a B [redacted] – měl přinejmenším možnost požádat o oficiální písemný příkaz k tomu, aby vlastním konáním zajistil kýžený, přitom však v daném případě pro každou rozumně uvažující zasvěcenou osobu *flagrantně pohoršující výstup*, s očekávatelným výsledkem, že od pokynu k zjevně nekalému jednání bude upuštěno. Není v této souvislosti bez významu, že ani jeden z obžalovaných nebyl dlouhodobým kmenovým pracovníkem ministerstva (který by z těch či oněch důvodů až existenční povahy lpěl na své pracovní pozici a takřikajíc musel před nadřízenými hrbít záda), tím spíše mohl relativně snadno nekalé zadání odmítnout, i kdyby snad za to hrozilo riziko odchodu z ministerstva. Zejména pro soudce JUDr. Matulu s jeho zajištěním na Okresním soudě v Kladně, odkud jej na stáž vedení soudu ostatně ani nechťelo uvolnit, nemohlo být nic snazšího. Ale i JUDr. Chrástěcký – zjednaný k službě na pozici sekčního šéfa pro dočasnou ministryni tzv. úřednické vlády na základě kamarádství s náměstkem ministryně, který byl zas jejím kolegou v advokátní kanceláři – měl před sebou, s očekávatelnou brzkou změnou vedení ministerstva, perspektivu odchodu z funkce tak jako tak. V každém případě platí, že i pokud by šlo o realizaci pokynu samotné ministryně či jejího náměstka, nesli by obžalovaní jako *ochotní vykonavatelé zjevné nekalosti, zjevné protiprávnosti* vinu nikoli jen v morální či stavovsko-

profesní rovině, ale z hlediska litery i ducha zákona také vinu trestní. Šlo by o trestní vinu typu příslovečného „ochotného vykonavatele“, tedy o trestní vinu obdobného charakteru jako je vina tzv. „bílého koně“, což je v obecné řeči označení osoby, která se (typicky za nějakou odměnu či protislužbu, ale i z jiných důvodů, jež neomlouvají) *ochotně propůjčí* k jednání za někoho jiného, skrytého v pozadí. Obrana ať již „ochotného vykonavatele“ či „bílého koně“, že věřil v autenticitu, správnost či počestnost jednání a úmyslů osoby, v jejímž zájmu se nasadil, v trestním procesu ze zřejmých důvodů zásadně nebývá akceptována. Tím méně by bylo lze akceptovat obranu tohoto typu pachatele, že z podnětu zjevně protiprávního příkazu, pokynu či žádosti jednal v tupé vnitřní netečnosti. V případě mentální rezervace, jak řečeno výše, by jednání pachatele mohlo dekriminalizovat pouze nedobrovolné jednání v krajní nouzi.

V dané souvislosti nutno mít na zřeteli rovněž nepochybnou inteligenci, obecný rozhled, vysoké vzdělání, jakož i profesní i lidskou zkušenost každého z obou právníků ve zralém věku, což naprosto vylučuje, že by snad inkriminovaným způsobem jednali z do jisté míry omluvitelné či pochopitelné hlouposti, naivity, nezkušenosti, nedostatku vědomí o tom, jaké špatnosti se stávají dobrovolnými a ochotnými nástroji. Žádný z obžalovaných nejednal ani ve skutkovém či právním omylu (§ 18, § 19 TrZ) o tom, čemu aktivně posluhuje – totiž nadcházejícímu neopodstatněnému propuštění pravomocně na mnoho let odsouzených pachatelů zvláště závažného trestného činu na svobodu. Vyplyvá ze zákona, z povahy věci i z výpovědí kmenových pracovníků oddělení trestního přezkumu, že k propuštění z výkonu trestu rozhodnutím ministra ve smyslu § 275 odst. 4 tr.ř. v tehdejšímu znění zásadně nedocházelo, zvláště ne v závažných případech daného typu a daných parametrů, *nota bene* když – jako v daném případě T. [redacted] a B. [redacted] – nebylo porušení zákona v trestním řízení zcela evidentní, tedy nebylo zde ani možno dovozovat šance na úspěch stížnosti pro podání zákona blízkí se jistotě (např. z důvodu evidentní zmatečnosti předchozího řízení). V případě inkriminovaného přerušování trestu nemohly hrát roli ani do jisté míry případně i pochopitelné humanitární důvody v podobě např. těžce podlomeného zdraví odsouzených, jejich nemohoucnosti, extrémně vysokého věku či jiného obdobného ohledu, z něhož by se jevilo, že aktuální výkon trestu odnětí svobody na ně či na jejich nejbližší dopadá ve srovnání s jinými odsouzenými fatálně, možno až nespravedlivě těžce, případně je fatálně poškozují.

K argumentaci strany obhajoby v tom smyslu, že pokud (dle rozsudku) nezákonný návrh na SPZ a propuštění odsouzených, vypracovaný JUDr. Matulou, aproboval bez námitek jako první vedoucí oddělení trestního přezkumu [redacted] B. [redacted] ve funkci přímého nadřízeného stážíjícího referenta, pak nelze pochopit, že na rozdíl od něj jsou obžalovaní vedeni k trestní odpovědnosti, odvolací soud uvádí. O vině [redacted] B. [redacted] nemohlo být ve smyslu zásady obžalovací rozhodováno již jen proto, že pro inkriminované jednání nebyl obžalován (ani obviněn). Rozhodné řešení takto nastolené otázky tedy nepřipadá v úvahu již z hlediska procesního; z hlediska věcného či materiálního k tomu lze z podnětu odvolatelů na okraj poznamenat, že jednání [redacted] B. [redacted] bylo v řadě ohledů přec jen výrazně jiné než jednání obžalovaných. Kmenový ministerský činovník [redacted] B. [redacted] byl jednáním JUDr. Chrásteckého při zadávání inkriminovaného pokynu JUDr. Matulovi fakticky obejit, načež byl postaven takříkajíc před hotovou věc, s vysvětlením JUDr. Matuly, že spis zpracoval znovu s opačným výsledkem přímo na pokyn vedení ministerstva. Tomu [redacted] B. [redacted] logicky uvěřil, neboť to odpovídalo jeho vědomí, že již dříve aproboval negativní podklady referentky [redacted] J. [redacted] jak v případě podnětu T. [redacted] tak v případě podnětu B. [redacted] načež vyřízené věci postoupil výše a odtud se tedy musely vrátit stážíjícímu referentovi JUDr. Matulovi s pokynem k jinému vyřízení. Akceptoval nové vyřízení spisu JUDr. Matulou jako vyřízení „pokynové“, jak tomu v oddělení trestního přezkumu říkali, proti čemuž on jako

v hierarchii níže postavený úředník brojít nemínil. O tomto jeho postoji si lze myslet leccos, možno se z profesně-etických hledisek pozastavovat nad jeho „připodepsáním“ návrhu, při jehož zadávání a vypracovávání byl zjevně účelově obejit, možno v této souvislosti kriticky pomyslet i na stále chybějící zákon o státní službě, nicméně rozhodné trestně-právní závěry k jednání vedoucího oddělení trestního přezkumu [REDAKCE] B [REDAKCE] odvolací soud činit nemůže a nechce, jednak proto, že k takovému hodnocení nezná všechny konkrétní souvislosti a poměry, zejména pak proto, že pro žádné trestné jednání [REDAKCE] B [REDAKCE] nebyl obžalován ani obviněn, přičemž v otázce jeho případné trestní odpovědnosti nejde o předběžnou otázku, kterou by bylo třeba v řízení proti JUDr. Chrásteckému a JUDr. Matulovi řešit.

K poukazu obhajoby na to, že úřední posouzení trestní věci v rámci ministerské kompetence je obdobné soudcovskému rozhodování, za něž – i kdyby se snad později ukázalo vadným či chybným – z principu nelze soudce ani úředníka kriminalizovat, odvolací soud uvádí, že otázka případné trestní, kázeňské či jiné odpovědnosti soudce či úředníka za výsledky pracovní činnosti bude vždy odviset od konkrétních okolností. Zajisté by nebylo na místě úředníka ani soudce kriminalizovat za *úmyslný* trestný čin, pokud své posouzení – třeba i objektivně nepodložené, nedbalé, nekompetentní, zmatečné, věcně nesprávné apod. – učinil v dobré víře; pokud svým posouzením věci nesledoval evidentně účelové protiprávní záměry; pokud výkonem pravomoci z těch či oněch důvodů spočívajících mimo oblast řádného posouzení nesledoval snahu vyhovět cizím zájmům bez ohledu na svůj vlastní autentický názor, jak by měl schopný a poctivý veřejný činitel podle zákona a spravedlnosti postupovat; pokud rozhodoval podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a nikoli podle pokynů jiných osob. V takovém případě by připadala odpovědnost kárná či trestní odpovědnost za spáchání nedbalostního přečinu spáchaného úřední osobou. Pokud by se však prokázalo, že např. soudce učinil nějaký úkon se záměrem nekorektním výkonem své pravomoci někoho poškodit či zvýhodnit, případně na návod pokoutní, nekalé intervence na věci zainteresované osoby, pak by mohl, resp. měl být právem činěn trestně odpovědným za spáchání úmyslného trestného činu. Ostatně k případům odsouzení nepoctivých soudců v trestních procesech za úmyslné trestné činy spáchané v rámci plnění pracovních povinností – jak známo z otevřených zdrojů – v České republice v poslední době i došlo.

K argumentaci odvolatelů o neprokázání, resp. neexistenci jakýchkoli jejich osobních vazeb k odsouzeným T [REDAKCE] s B [REDAKCE] a tedy i o neexistenci jakékoli rozumně vysvětlitelné motivace tomu, aby jim pomáhali k útěku před dalším výkonem trestu odnětí svobody do daleké ciziny, odvolací soud uvádí. Konkrétní podnět či motivaci jednání JUDr. Chrásteckého se nepodařilo objasnit, když jmenovaný nepravdivě vypovídal, že si na případ SPZ ve věci T [REDAKCE] a B [REDAKCE] vůbec nevzpomíná a že jej zajisté vyřizoval standardně. Lze věřit, že JUDr. Chrástecký stejně jako JUDr. Matula odsouzené T [REDAKCE] a B [REDAKCE] osobně neznal a jejich osud mu byl osobně lhostejný, zajisté však existují různé velmi reálně myslitelné verze o „motivování“ JUDr. Chrásteckého k jednání ve prospěch odsouzených T [REDAKCE] a B [REDAKCE] nějakým vlivným přímluvcem, prostředníkem, „lobbyistou“. Konkrétní objasnění tohoto okolnostního pozadí však, jak řečeno již výše, není pro určení trestní viny obžalovaných nezbytné. I pokud snad JUDr. Chrástecký zadal JUDr. Matulovi za zády [REDAKCE] B [REDAKCE] věc k vyřízení daným způsobem ve prospěch odsouzených čistě jen o své vlastní vůli, aniž k tomu byl někým jiným motivován, dopustil se nadřívání ve smyslu skutkové podstaty tohoto přečinu. Rozumí se, že i pokud JUDr. Matula za daných okolností vypracoval po něm ze strany JUDr. Chrásteckého požadované návrhy na podání SPZ a současné propuštění odsouzených pouze v pohnutce uspokojit tím JUDr. Chrásteckého, opět to nic nemění na jeho vině ve smyslu skutkové podstaty přečinu nadřívání. Rozhodné je, že ani jednomu z nich nemohlo za daných okolností unikat, že ministryně – notoricky vytřížená v tzv. úřednické

dočasné vládě vskutku jinými činnostmi než „úředničinou“, než specifickou kontrolou aktů, předložených jí k podpisu bez patrných známek kontroverze či mimořádnosti podřízenými složkami od referenta k náměstkovi – jejich aktivním jednáním vyprodukovaný návrh na propuštění odsouzených v podpisové knize podepíše, a tím se budou pravomocně odsouzení moci těšit z nezasloužené a nezákonně nabyté svobody, namísto aby kontinuálně odpykávali další měsíce a roky z desetiletého trestu odnětí svobody za spáchání neobyčejně lukrativního a závažného zločinu, jehož výtěžek zůstal v dispozici pachatelů. Z hlediska *danosti* či existence viny obžalovaných ve smyslu skutkové podstaty § 366 TrZ ostatně není rozhodné, že oba odsouzení posléze utekli za hranice (zcela zřejmě v úmyslu vyhnout se výkonu trestu). Rozhodné je již to, že došlo k jejich nekorektnímu propuštění z výkonu trestu pomocí obžalovaných, již tím je naplněn znak skutkové podstaty napomáhání pachatelům trestného činu k tomu, aby se (třebas i jen dočasně) vyhnuli výkonu trestu. Bez propuštění z výkonu trestu by ostatně nemohlo dojít ani k následnému útěku odsouzených do Thajska.

Odvolací soud nepřijal poukazy obžalovaného JUDr. Matuly na to, že přerušení trestu bylo v případech podání SPZ u daného typu případů standardní, resp. že přerušení trestů neměl na mysli a sám byl takovým rozhodnutím ministryně překvapen, resp. že návrh na přerušení trestů do vypracovaného podkladu vtělil v dobré víře, že tak je to po něm s ohledem na způsob předložení věci do jeho referátu ze strany vedení ministerstva požadováno. Třeba v intencích napadeného rozsudku znovu zdůraznit, že právě v onom přerušení trestu je podstata věci: podání SPZ samo o sobě (ve světle spisového materiálu z odborných hledisek nepochopitelné) bylo jen nutnou podmínkou, aby mohlo být docíleno tohoto zdánlivě vedlejšího, přidruženého účinku podání SPZ. Jinak řečeno, nebýt onoho promptního propuštění odsouzených z věznice, bylo by lze vyslovit nad podáním SPZ ve prospěch odsouzených T. [redacted] a B. [redacted] ze strany ministerstva spravedlnosti pouze údiv z důvodu jeho věcné a právní nepodloženosti a zjevně nicotné šance na jeho úspěch u Nejvyššího soudu. Avšak právě existence tohoto za daných okolností z laických i odborných hledisek naprosto nepochopitelného, absurdního rozhodnutí o přerušení trestů, které způsobili aktivním úmyslným jednáním oba obžalovaní, jasně dosvědčuje, že jednali účelově ve prospěch tohoto záměru.

K odvolací námitce o *neexistenci příčinného vztahu* mezi jednáním obžalovaných a škodným následkem v podobě útěku odsouzených do ciziny, resp. k námitce absence znaku úmyslu obžalovaných k tomuto příčinnému vztahu (jakožto podstatné složky objektivní stránky), resp. k námitce přetržení příčinného vztahu svévolným zpětvzetím SPZ novým ministrem, odvolací soud uvádí. Zda odsouzení utekli do ciziny již před zpětvzetím SPZ či poté (eventuálně v reakci na to) je nerozhodné: rozhodné je, že byli naprosto neadekvátně propuštěni z věznice. Dokonce i kdyby snad odsouzení T. [redacted] a B. [redacted] v České republice poté vyčkávali – v údajné naději, že Nejvyšší soud SPZ vyhoví, byť zároveň v naději nepochopitelné a nereálné vzhledem koneckonců i k tomu, co k vznesené otázce hodnocení důkazů a správnosti skutkových závěrů Nejvyšší soud již jasně ve svém rozhodnutí, jež měli odsouzení v dispozici, vyslovil – a k útěku přistoupili až v reakci na zpětvzetí SPZ, lze mít logicky za to, že k jisté předem připravovanému útěku do ciziny by přistoupili i v případě, že by byla SPZ Nejvyšším soudem zamítnuta, jak by k tomu podle předběžného, zcela správného závěru nalézacího soudu došlo. Otázka, zda i tuto skutkovou okolnost, tento na propuštění navazující následek v podobě útěku do Thajska obžalovaní úmyslně zamýšleli (či zda byli s takovýmto dalším vývojem srozuměni), je z hlediska *danosti* jejich trestní viny nerelevantní. Ani k namítanému přetržení příčinné souvislosti mezi jednáním obžalovaných a následkem v podobě útěku odsouzených do ciziny nedošlo: z hlediska zásad nauky trestního práva o umělé izolaci jevů a o gradaci příčinné souvislosti byla v pomyslné hierarchii příčin

úteku odsouzených před výkonem trestu tou základní a daleko nejvýznamnější příčinou a zároveň nezbytnou podmínkou skutečnost, že jim byl záměrným protiprávním jednáním obžalovaných výkon trestu přerušen.

K dílčí odvolací námitce argumentující nesouladností údajů o *elektronickém pohybu spisů při jejich vyřizování na ministerstvu* s jejich pohybem fyzickým městský soud uvádí. Časové diference mezi elektronickým a skutečným pohybem spisu (mezi elektronickým záznamem a momentem, kdy se spis dotčenému úředníkovi očitne fyzicky na pracovním stole či v „šuplíku“, či dokonce momentem, kdy jej vezme do rukou a začne se jím zabývat) zajisté možno připustit, nejsou však v daném případě relevantní. Podstatné je, od koho ke komu spis za účelem úředního úkonu putoval – nikoli v které přesně vteřině či minutě se to stalo – a to bylo ve smyslu skutkových zjištění uvedených v rozsudku, pokud se týká obou obžalovaných, dostatečně jasně objasněno.

Podřazení inkriminovaného jednání obou obžalovaných pod *skutkovou podstatu přečinu nadržování dle § 366 odst. 1 TrZ* je správné, odpovídá literě i smyslu zákona: obžalovaní svým aktivním úmyslným jednáním způsobili propuštění pravomocně odsouzených T. [redacted] a B. [redacted] z výkonu trestu, ačkoli k tomu v dané době při náležitém zřeteli k zákonu a ke konkrétním okolnostem jejich kauzy nesmělo tímto způsobem dojít. *Obiter dictum*, tedy zcela na okraj k otázce právní kvalifikace městský soud konstatuje, že podle jeho právního názoru mělo být jednání obou obžalovaných trestně-právně posuzováno především se zřetelem ke kvalifikované *skutkové podstatě zvláště závažného zločinu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a) TrZ*, neboť pachatelé jako úřední osoby (ve smyslu § 127 odst. 1 písm. d) TrZ) v úmyslu opatřit jinému neoprávněný prospěch velkého rozsahu vykonávali svou pravomoc způsobem odporujícím jinému právnímu předpisu (trestnímu řádu, stavovským předpisům o povinnostech úředních osob konat svou činnost svědomitě, poctivě a čestně), a tímto činem opatřili jinému (odsouzeným T. [redacted] a B. [redacted]) prospěch velkého rozsahu: jednak prospěch velkého rozsahu nemateriální povahy v podobě možnosti vyhnout se na delší dobu, případně za určitých okolností i natrvalo výkonu trestu odnětí svobody, jednak prospěch velkého rozsahu materiální, finanční povahy v podobě možnosti dostat se k podstatným podílům ze zločinného zisku sedmdesáti čtyř milionů korun z velké krádeže, které se policii nepodařilo dohledat a tedy zůstaly zcela zřejmě skryty v moci pachatelů. Pro úplnost lze dodat, že k trestní odpovědnosti za kvalifikovaný těžší následek postačuje zásadně i jen zavinění z nedbalosti ve smyslu § 17 písm. a) TrZ a § 16 TrZ. Při náležitém posouzení jednání jakožto zvláště závažného zločinu zneužití pravomoci úřední osoby dle § 329 odst. 1 písm. a) TrZ odst. 3 písm. a) TrZ a přečinu nadržování dle § 366 odst. 1 TrZ (spáchaných v tzv. jednočinném souběhu, který zde není vyloučen) by pachatelé byli trestní v sazbě od pěti do dvanácti let odnětí svobody, pokud by nebyly shledány důvody pro mimořádné snížení trestu odnětí svobody dle § 58 TrZ.

S eventuální odvolací námitkou, že – i pokud by snad oproti názoru obhajoby odvolací soud *formální podřazení* jednání obžalovaných pod skutkovou podstatu nadržování měl za správné – s ohledem na okolnosti případu nemůže jít při rozumném všestranném posouzení o trestný čin takřkajíc v materiálním smyslu, resp. že nejde o trestné jednání z hlediska *zásady subsidiarity trestního práva (ultima ratio)* ve smyslu § 12 odst. 2 TrZ, se odvolací soud rovněž neztotožnil. Konkrétní stupeň *společenské škodlivosti* či závažnosti daného aktu propuštění odsouzených T. [redacted] a B. [redacted] na svobodu je mimořádně vysoký, takže dekriminalizaci s užitím výše citovaného ustanovení § 12 odst. 2 TrZ naprosto vylučuje. Odvolací soud měl při posuzování této otázky na zřeteli též významný, ve Sbírce Nejvyššího

soudu publikovaný judikát RT-25/2009 o přečinu nadřování, jemuž odvolací soud aktuálně rozumí jako na jedné straně napomenutí před tendencemi unikát formální koncepci trestního zákoníku dezinterpretacemi skutkových podstat „materializujícími“ výklady trestního práva, na druhé straně ovšem zároveň zas jako varování před formalisticky přemrštěným výkladem zákona, jež může vést k nerozumné a nespravedlivé tvrdosti bez zřetele ke konkrétním okolnostem a souvislostem případu. Aplikaci § 12 odst. 2 TrZ na daný případ vylučuje řada okolností zvyšujících závažnost případu z trestněprávních hledisek, jež v napadeném rozsudku ani nebyly dosti akcentovány. Tak při nikoli zcela lapidární, ale relativně širší definici inkriminovaného jednání a jeho významných okolností ve výroku rozsudku (což v komplikovanějších, závažných případech není nesprávné), měl být dle názoru městského soudu již do skutkové věty výroku vtělen popis okolností podstatně zvyšujících škodlivost přičiněním obžalovaných realizovaného propuštění odsouzených, *kteří byli uznáni rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 31.3.2009, sp.zn. [redacted] ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 12.8.2009, sp.zn. [redacted] vinnými ze spáchání trestného činu krádeže podle § 247 odst. 1, 4 trestního zákona odcizením finanční hotovosti ve výši 74.000.000 Kč, která nebyla v rámci trestního řízení vrácena ani zajištěna, za což byl oběma jmenovaným pravomocně uložen trest odnětí svobody v trvání deseti let, jehož delší část měli před sebou. V tomto směru odvolací soud popis skutku ve výroku rozsudku doplnit již nemohl, neboť by se tím vystavil riziku porušení ustanovení § 259 odst. 4 tr.ř., nicméně v rámci odůvodnění na to poukázat může, což tímto činí. Právě i tyto vskutku výjimečné parametry propuštění odsouzených pachatelů z výkonu trestu odnětí svobody bez soudního rozhodnutí úmyslným jednáním ministerských úředníků činí případ zvláště závažným a odsouzeníhodným. Stupeň závažnosti daného případu je zvyšován i jeho v trestním spise dokumentovanou notoričností ze strany médií, které o flagrantně podezřelém propuštění odsouzených pachatelů již předtím medializované krádeže sedmdesáti čtyř milionů korun referovaly s nikoli nepochopitelnými náznaky korupce ve vyšších politických kruzích, což nahrávalo v dané době rozjitřeným negativistickým náladám v širokých vrstvách společnosti, tendujících k až utkvělému připisování všech myslitelných obtíží a nezdaru zkorumpovanosti orgánů státní moci a justice, se všemi negativními důsledky, jež z takových nálad ve společnosti při jejich nekritickém rozšíření mohou všeobecným zájmům na civilizovaném soužití hrozit.*

Pokud jde o **výrok o trestu**, ten musel být zrušen v návaznosti na zrušení a změnu výroku o vině dle § 258 odst. 2 TrZ. Městský soud při rozhodování o trestech nemohl při neexistenci odvolání podaného v neprospěch pachatelů uložit tresty přísnější, neboť tomu brání zásada zákazu reformace *in peius* ve smyslu § 259 odst. 4 TrZ. Uložil tresty zcela shodně, jak byly uloženy v zrušeném rozsudku, když konstatoval, že je rozhodně nelze mít za nepřiměřeně přísné, tak aby bylo na místě je v nějakém ohledu nahradit trestem mírnějším. Co do odůvodnění výroku o trestu lze odkázat na příslušný (závěrečný) odstavec napadeného rozsudku, s tím, že obvodní soud byl až příliš shovívavý, jestliže podmíněné tresty vyměřil ještě hluboko v dolní polovině speciální trestní sazby a v polovině obecné trestní sazby zkušební doby. Lze sice uznat, že pachatelům polehčuje jejich „dosavadní beztrestnost“, pokud se však v tomto směru zároveň takřikajíc jedním dechem argumentuje tím, že oba mají vysokoškolské vzdělání a významné společenské postavení, pak s tím nelze dost dobře souhlasit, neboť tyto jejich charakteristiky, kterými by měli patřit mezi elitu společnosti, dopadají v daných souvislostech spíše k jejich tíži: bylo by lze do jisté míry pochopit, pokud by daným způsobem jednal člověk nevzdělaný, užších obzorů a rozhledů, který např. i v důsledku dlouhodobé pracovní rutiny nechápe dost jasně a zřetelně, jakým negativním zájmům, silám a tendencím se rozvolněnou, benevolentní a tudíž nezákonnou aplikací oprávnění ministra – tehdejšího oprávnění v některých případech zvláštního zřetele hodných

přerušit vlastním rozhodnutím okamžitě výkon trestu, oprávnění ostatně v mezidobí novelizací zákona zrušené, dle všeho právě v důsledku tohoto flagrantně povážlivého zneužití uvedeného práva – slouží: v případě vysokého ministerského úředníka a soudce – právníků v nejlepším věku a v nepochybně všestranně velmi slušném postavení – je dané jednání o to odsouzeníhodnější. Jestliže napadenému rozsudku vytýkají, že svými závěry o zneužití ministryně jakožto živého nástroje „dehonestuje“ dotčenou renomovanou právničku v její odbornosti, nutno k tomu poznamenat, že pokud byla ministryně spravedlnosti dehonestována ve své právní či politické kompetenci, tak to bylo právě inkriminovaným jednáním obžalovaných.

IV.

Výše uvedené hodnotící úvahy, skutkové závěry a právní názhledy odvolacího soudu lze ve stručnosti, a tedy zjednodušeně, shrnout takto:

Soud prvního stupně provedl dokazování v úplnosti a v řádných procesních formách.

Soud prvního stupně korektním hodnocením provedených důkazů ve smyslu § 2 odst. 2, 5, 6 tr.ř. učinil správné skutkové závěry o jednání obou obžalovaných ve funkcích ředitele odboru resp. stážíujícího referenta na ministerstvu spravedlnosti. Smyslem, účelem a cílem jejich jednání bylo, aby za krádež sedmdesáti čtyř milionů korun k desetiletým trestům odnětí svobody odsouzení T [redacted] a B [redacted] byli ministryní spravedlnosti nedůvodně a v rozporu se zákonem propuštěni z výkonu trestů odnětí svobody na svobodu formou přerušeni trestů. Obhajoba obžalovaných, že při vyřizování případu z podnětu podání odsouzených T [redacted] a B [redacted] jednali při své úřední činnosti standardně, v dobré víře a podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, byla vyvrácena dlouhou řadou nepřímých důkazů a indicií, které při jejich náležitém hodnocení ve vzájemných souvislostech vedly k jedinému rozumně přijatelnému závěru o trestní vině obžalovaných účelovým jednáním ve prospěch odsouzených T [redacted] a B [redacted].

Městský soud z podnětu odvolacích námitek v intencích napadeného rozsudku doplnil odůvodňující argumentaci rozhodnutí. Při tom akcentoval, že o objektivní i subjektivní vině obžalovaných nese svědčí pouze dílčí „nestandardnosti“ v jejich úřední činnosti při vyřizování podnětu odsouzeného B [redacted], jež napadený rozsudek pečlivě vyjmenovává, ale v první řadě obsah a forma návrhů na podání stížnosti pro porušení zákona a na okamžité propuštění obou odsouzených mimosoudním rozhodnutím ministryně z výkonu trestu, jež ve vzájemné součinnosti obžalovaní úmyslně a účelově zplodili. Při posouzení inkriminovaných podkladů k rozhodnutí ministryně ve světle obsahu spisu Krajského soudu v Hradci Králové ohledně trestní věci H [redacted], T [redacted] a B [redacted] ([redacted]) a zároveň ve světle tehdy platných ustanovení trestního řádu o stížnosti pro porušení zákona, nelze dojít k jinému závěru, než že věc nebyla obžalovanými vyřizována ani *bona fide*, ani *lege artis*, ale účelově k realizaci neoprávněného propuštění pachatelů z výkonu trestu.

Pokud jde o konkrétní vnitřní důvody resp. pohnutky, z nichž obžalovaní jednali záměrně v rozporu se zákonem ve prospěch odsouzených: při nepravdivé, vinu popírající obraně obžalovaných se nepodařilo zjistit více, než že JUDr. Matula jednal na pokyn JUDr. Chrástského. Co motivovalo JUDr. Chrástského, resp. kdo a jak jej motivoval k trestnému jednání, se nepodařilo zjistit, což však nic nemění na podstatě jeho viny.

—Důvodem dílčí změny rozsudku odvolacím soudem, resp. změny jeho tzv. skutkové věty, nebyla změna skutkových zjištění soudu prvního stupně, ale *precizace popisu skutku* o explicitní doplnění popisu okolností tvořících subjektivní stránku, jak je k tomu odvolací soud oprávněn a povolán ve smyslu zejména § 220 trestního řádu i k němu se vztahující platné judikatury.

Před městským soudem neobstály ani odvolací námitky hmotně-právní povahy. Skutkovou podstatu úmyslného trestného činu nadřezování dle § 366 odst. 1 TrZ pachatelé naplnili společným jednáním ve všech podstatných znacích; ke škodnému následku v podobě smyslu zákona hrubě odporujícího propuštění odsouzených T [redacted] a B [redacted] z bran věznice došlo v příčinné souvislosti se záměrně nekorektním výkonem úřední pravomoci oběma obžalovanými. Toto jejich jednání bylo rozhodující příčinou nejen nedůvodného přerušení výkonu trestů odsouzeným, ale i těžšího následku v podobě útěku odsouzených do exotické ciziny. Podle právního názoru odvolacího soudu mělo být jednání pachatelů současně posouzeno i ve světle skutkové podstaty zvláště závažného zločinu zneužití pravomoci úřední osoby ve smyslu § 329 odst. 1 písm. a) odst. 3 písm. a) TrZ, tento svůj názor však může odvolací soud vyslovit jen v akademické rovině, neboť za situace, kdy nebylo proti rozsudku podáno odvolání státním zástupcem, nelze již rozsudek v odvolacím řízení změnit v neprospěch obžalovaných (§ 258 odst. 4 tr.ř.).

Tresty, které byly napadeným rozsudkem obžalovaným uloženy, rozhodně nejsou ani druhem ani výměrami nepřiměřeně přísné ve smyslu § 258 odst. 1 písm. d) tr.ř., proto nebyl žádný důvod k tomu, aby jim byly v odvolacím řízení sníženy.

P o u č e n í : Tento rozsudek není možno napadnout odvoláním, lze však proti němu podat ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení dovolání prostřednictvím soudu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni (§ 265e tr. ř.). O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud (§ 265c tr. ř.). Právo podat dovolání přísluší Nejvyššímu státnímu zástupci na návrh krajského nebo vrchního státního zástupce anebo i bez takového návrhu pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného, a dále obviněnému pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká (§ 265d odst. 1 tr. ř.). Obviněný tak může učinit pouze prostřednictvím obhájce (§ 265d odst. 2 tr. ř.). V dovolání musí vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 tr. ř.) být uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů dovolatel napadá a čeho se domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) – l) nebo § 265b odst. 2 tr.ř., o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

V Praze dne 18. prosince 2013

Mgr. Jan K a r e š , v. r.
předseda senátu